

Nordeuropa Försäkring AB

FÖRSÄKRINGSVILLKOR

FASTIGHETSFÖRSÄKRING

F01:2

FÖRSÄKRINGSGIVAREN ANGES I FÖRSÄKRINGSBREVET

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Innehåll	sid
1 Egendomsförsäkring	5
1.1 Vem försäkringen gäller för	5
1.1.1 Försäkringstagaren	5
1.1.2 Annan än försäkringstagaren	5
1.2 När försäkringen gäller	5
1.3 Var försäkringen gäller	5
1.3.1 På försäkringsstället	5
1.3.2 På annan plats	5
1.4 Försäkrat intresse	6
1.5 Försäkrad egendom och Försäkringsbelopp	6
1.5.1 Försäkrad egendom	6
1.5.2 Försäkringsbelopp	6
1.5.3 Investering och prisändring	7
1.5.5 Indexändring av försäkringsbelopp	8
1.5.6 Uppgiftsskyldighet	8
1.6 Självrisk	8
1.7 Försäkrade skadehändelser	8
1.7.0 Allmänna undantag/Ersättningsbegränsningar	8
1.7.1 Brandförsäkring	10
1.7.2 Vattenskadeförsäkring	14
1.7.3 Inbrottsförsäkring	15
1.7.4 Rånförsäkring	19
1.7.5 Glasförsäkring	20
1.7.7.15 Värmekulvert	21
1.7.9 Försäkring för egna transporter	22
1.8 Räddnings-, och Röjningskostnad samt Restvärde	23
1.8.1 Räddningskostnad	23
1.8.2 Röjningskostnad	23
1.8.3 Restvärdeskydd	24
1.9 Säkerhetsföreskrifter	24
1.9.0 Allmänna säkerhetsföreskrifter	24
1.9.1 Brandförsäkring	25
1.9.2 Inbrottsförsäkring	28
1.9.3 Egendomsförsäkring - Dator och Datainformation	28
1.10 Skadevärderingsregler	30
1.10.1 Byggnad	30
1.10.4 Ritningar, arkivalier och datainformation	33
1.10.5 Värdehandlingar och värdebevis	33
1.10.7 Arbetstagares egendom	34
1.10.8 Fastighetsinventarier	34
1.10.9 Trädgård, tomt och markanläggningar	34

1.11 Ersättningsregler	34
1.11.1 Fullvärdeförsäkring	34
1.11.2 Helvärdeförsäkring	34
1.11.3 Förstariskförsäkring	35
1.11.4 Anmälan om ny-, till- eller ombyggnad	35
1.11.5 Panträtt i fast egendom och företagshypotek	35
1.11.6 Ersättningsregler i övrigt	35
1.11.7 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser	35
1.12 Skaderegleringsbestämmelser	36
1.12.1 Anmälan om skada	36
1.12.2 Ersättningskrav och skyldighet att lämna upplysning	36
1.12.3 Besiktning av skada och anvisningar	36
1.15 Definitioner - Förklaringar	36
1.15.1 Objekttyper	36
1.15.2 Fullvärde-, Helvärde- och Förstariskförsäkring	38
1.15.3 Underförsäkring och påföljd	39
1.15.4 Återställande	39
1.15.5 Värdering	39
1.15.6 Övrigt	40
2 Avbrotts-, Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring	43
2.2 Hyresförlustförsäkring	43
2.2.1 Vem försäkringen gäller för	43
2.2.2 När försäkringen gäller	43
2.2.6 Självrisk	43
2.2.7 Försäkrade skadehändelser	43
2.2.8 Räddnings- och extrakostnader	43
2.2.9 Säkerhetsföreskrifter	44
2.2.10 Skadevärderingsregler	44
2.2.11 Ersättningsregler	44
3 Ansvarsförsäkring	45
3.1 Försäkrade personer och försäkrad verksamhet	45
3.2 När försäkringen gäller	45
3.3 Var försäkringen gäller	45
3.5 Försäkringsbelopp	45
3.5.1 Person- och sakskada	45
3.5.4 Egendom under lyft eller transport	45
3.5.5 Dataregisteransvar	45
3.5.7 Avfallshantering	46
3.6 Självrisk	46
3.7 Försäkringens omfattning	46
3.7.1 Försäkringsgivarens åtagande	46
3.7.2 Person- och sakskada	47
3.7.4 Ekonomisk och ideell skada vid dataregisteransvar	47
3.7.10 Undantag	47

3.12 Skaderegleringsbestämmelser	50
3.12.1 Anmälan om skada och ersättningskrav	50
3.12.2 Skyldighet att lämna upplysning	51
3.12.3 Skyldighet att utreda, vittna m m	51
3.12.5 Rättegång	51
3.12.6 Uppgörelse i godo	51
3.12.7 Ansvarsbegränsning i avtal	51
3.12.9 Mervärdeskatt	51
4.7 Oljeskadeförsäkring	52
4.7.2 Oljeskadeförsäkring - Fastighet	52
4.13 Värmekulvertförsäkring	53
7.3 Olycksfallsförsäkring	54
7.3.2 Olycksfallsförsäkring för boende m fl	54
10 Allmänna avtalsbestämmelser	55
10.1 Försäkringstiden och förnyelse av försäkringen	55
10.2 Rätt att säga upp försäkringen under försäkringstiden	55
10.3 Premiebetalning	55
10.3.1 Första premie	55
10.3.2 Premie vid förnyat avtal	55
10.3.3 Tilläggspremie under försäkringstiden	56
10.3.4 Uppdelad premie	56
10.4 Premieåterbetalning när försäkringsavtalet upphör i förtid	56
10.5 Upplysningsplikt och riskökning	56
10.5.1 Upplysningsplikt	56
10.5.2 Åsidosättande av upplysningsplikt	56
10.5.3 Riskökning	57
10.5.4 Upplysningsplikt och riskökning för annan än försäkringstagaren	57
10.6 Räddningsplikt	57
10.6.1 Räddningsplikt	57
10.6.2 Åsidosättande av räddningsplikt	57
10.7 Regress	57
10.8 Återkrav	58
10.9 Dubbelförsäkring	58
10.10 Tvist om värdering	58
10.11 Kvittningsförbehåll	58
10.12 Force majeure	58
10.13 Preskription	58
10.14 Tillämpbar lag och behörig domstol	58
10.16 Dataundantag för Egendoms- och Avbrottsförsäkring	59
10.17 Information	59
10.18 Överlåtelse av egendom eller rörelse	59
10.19 Undantag för terroristhandling genom biologiska eller kemiska ämnen	59

EGENDOMSFÖRSÄKRING

1 Egendomsförsäkring

1.1 Vem försäkringen gäller för

1.1.1 Försäkringstagaren

Försäkringen gäller endast för försäkringstagaren såsom ägare till försäkrad egendom.

1.1.2 Annan än försäkringstagaren

Försäkringen gäller dessutom för både försäkringstagaren och ägaren, om försäkrad egendom

- köpts enligt avbetalningskontrakt
- disponeras enligt leasingkontrakt, hyrts eller lånats
- tillhör arbetstagare
- tillhör hyresgäst (boendes privata lösegendom)

i den mån ägaren inte har rätt till skadeersättning genom egen försäkring och under förutsättning att försäkringstagaren

- enligt lag eller skriftligt avtal är skyldig att ersätta skada
- i skriftligt avtal med ägaren åtagit sig att försäkra egendomen.

1.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffat under försäkringstiden om försäkringen varit i kraft.

1.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller inom Norden

1.3.1 På försäkringsstället

Försäkringen gäller för försäkrad egendom på angiven förvaringsplats inom försäkringsställe.

Både förvaringsplats och försäkringsställe ska anges i försäkringsbrevet.

Försäkrad egendom får flyttas mellan förvaringsplatser och försäkringsställen, enligt 1.5.2

Flytande försäkring.

1.3.2 På annan plats

1.3.2.1 Brand-, vatten- skade-, inbrottförsäkring

Vid förvaring av försäkrad egendom på annan plats inom Norden än inom angivet

försäkringsställe gäller försäkringen intill försäkringsbeloppet, dock högst 10 basbelopp, på

*tillfällig förvaringsplats (längst 12 månader).

*Med tillfällig förvaringsplats avses inte

- plats som försäkringstagaren stadigvarande innehar eller nyttjar
- plats hos kund, leverantör eller legotillverkare där försäkringstagaren stadigvarande förvarar egendom

Undantag

Försäkringen gäller inte för egendom under transport utanför försäkringsstället annat än enligt 1.7.9 om denna punkt ingår i försäkringen.

1.3.2.2 Rånförsäkring

Försäkringen gäller även på annan plats inom Norden vid arbetstagares tjänsteutövning.

1.3.2.3 Försäkring för egna transporter

Försäkringen gäller för transporter inom Norden enligt 1.7.9.

1.4 Försäkrat intresse

Försäkringen avser endast sådan skada som består i att försäkrad egendoms värde minskas eller går förlorat.

1.5 Försäkrad egendom och Försäkringsbelopp

1.5.1 Försäkrad egendom

Försäkringen omfattar egendom som angetts med objekttyp eller på annat sätt i försäkringsbrevet. Beträffande egendoms indelning i objekttyper, se 1.15 (Definitioner-Förklaringar).

1.5.1.1 Undantag

Nedan angiven egendom omfattas endast om det särskilt anges i försäkringsbrevet

- trafikförsäkringspliktiga fordon och släpfordon till dessa
 - motorfordon, traktorer, terrängfordon och truckar
 - motorredskap vikt över 2000 kg
 - motorredskap vikt under 2000 kg, men där den väsentliga funktionen består i persontransport eller godsförflyttning.
- produktiv skog och skogsmark

1.5.2 Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med de försäkringsbelopp som angetts i försäkringsbrevet för varje slag av egendom. Vid fullvärdesförsäkring avseende *)byggnad anges "Fullvärde".

Byggnad

Försäkringen för *)byggnader är antingen *) fullvärde-, *)helvärde- eller*)förstariskförsäkring. Vad som gäller framgår av försäkringsbrevet.

Övriga objekttyper

Försäkringen för övriga objekttyper är*)förstariskförsäkring.

1.5.2.1 Fribelopp

Följande egendom ingår till nedan angivna belopp som även framgår av försäkringsbrevet.

Har högre belopp avtalats gäller detta utöver fribeloppet.

- *)byggnad (uthus, förråd, garage och liknande) högst 30 kvm ingen beloppsgräns
- merkostnad - myndighetskrav och byggnads särart - 5 basbelopp
- *)trädgård, tomt och markanläggningar - 5 basbelopp
- *)fastighetsinventarier - 5 basbelopp
- *)ritningar, arkivalier och datainformation och programlicenser - 2 basbelopp
- *)pengar och värdehandlingar
 - förvarade i låst *)värdeskåp på angivet försäkringsställe - 1 basbelopp
 - förvarade på annat sätt på angivet försäkringsställe - 0,2 basbelopp
 - vid rån - 2 basbelopp
- *)arbetstagares egendom, dock inte pengar och värdehandlingar, per arbetstagare (eller belopp enligt kollektivavtal) - 0,2 basbelopp

Personlig löseegendom

Försäkringen omfattar även boendes (hyresgäst) personliga löseegendom

enligt tillämpliga villkor för hemförsäkring, som är

- i försäkringstagares vård och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten intill sammanlagt 196 500 kr
- förvarad inom försäkrad *)byggnad där ifrågavarande lägenhet finns.

Försäkringen gäller boende (hyresgäst) som har hemförsäkring intill dennes gällande grundsjälvrisk, dock högst 2 000 kr. Detta åtagande gäller boende som inte vållat skadan och avser endast brand- och vattenskadeförsäkring enligt 1.7.1 respektive 1.7.2 i samband med ersättningsbar skada på *)byggnad.

1.5.3 Investering och prisändring

1.5.3.1 Byggnad

Det vid försäkringsårets början gällande fullvärdebeloppet (kalkylbelopp enligt tillämpad värderingsmetod) resp i försäkringsbrevet angivet försäkringsbelopp för *)byggnad anses därefter vid varje tidpunkt höjt med det belopp, varmed den försäkrade egendomens värde ökat genom dels investering (ny-, till- eller ombyggnad), dels prisändring från försäkringsårets början. Sådan värdestegring begränsas dock för varje försäkringsställe under försäkringsåret enligt följande:

Byggnader

För *)byggnad gäller att vid

- fullvärdeförsäkring är värdestegringen genom investering begränsad till 30 % av det för försäkringsstället vid försäkringsårets början gällande sammanlagda försäkringsbeloppet (kalkylbelopp enligt tillämplig värderingsmetod)
- helvärdeförsäkring är sammanlagda värdestegringen genom investering och prisändring begränsad till 30 % av senast för försäkringsstället uppgivet försäkringsbelopp
- förstariskförsäkring begränsas värdestegringsskyddet att gälla endast för prisändring och gäller intill 20 % av senast uppgivet försäkringsbelopp.

1.5.5 Indexändring av försäkringsbelopp

Indexändring av fullvärdebeloppet (kalkylbelopp enligt tillämplig värderingsmetod) resp i försäkringsbrevet angivet försäkringsbelopp för *)byggnad vid förnyat försäkringsår sker automatiskt i takt med tillämpligt prisindex.

Ändring av premien för förnyat avtal på grund av indexändring sker vid försäkringens förfallodag.

1.5.6 Uppgiftsskyldighet

Försäkringstagaren skall underrätta Försäkringsgivaren om värdestegring genom investering (ny-, till- eller ombyggnad) har förekommit under försäkringsåret (se även bestämmelserna i 1.11.4). Dock gäller investeringsskyddet enligt 1.5.3.1 ovan under försäkringsåret.

1.6 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från det sammanlagda skadebeloppet, beräknat enligt 1.10 (Skadevärderingsregler) och 1.8 (Räddnings- och Röjningskostnad) ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Grundsjälvrisken är 0,2 basbelopp. Avtal kan träffas om annan grundsjälvrisk.

Grundsjälvrisken anges i försäkringsbrevet.

Anges särskild självrisk under 1.7 (Försäkrade skadehändelser) gäller alltid lägst denna.

Om vald grundsjälvrisk är högre än de särskilda självriskerna i 1.7 gäller den högre grundsjälvrisken.

De självrisker som uttrycks i *)basbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

Avser försäkringen flera fastigheter enligt fastighetsregistret tillämpas en självrisk för varje fastighet.

Ligger flera fastigheter inom samma kvarter tillämpas dock endast en självrisk för dessa.

1.7 Försäkrade skadehändelser

Egendomsförsäkringen omfattar nedan angivna skadehändelser.

1.7.0 Allmänna undantag/Ersättningsbegränsningar

Grov vårdslöshet och uppsåt

Försäkringsgivaren är inte ansvarigt gentemot försäkrad för skada som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.

Krig

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror,

*) terrorism eller upplöpp.

Terrorism/ terrorhandling

Med terrorhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där skadan uppstår och som framstår att vara utförd i syfte att

- allvarligt skrämja en befolkning
- otillbörligen tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra en viss åtgärd eller

- allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

Atomkärnprocess

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess, t ex kärnklyvning, kärnsammansmältning eller radioaktivt sönderfall.

Dammgenombrott

Försäkringen gäller inte för skada som orsakats genom brott i naturlig eller konstruerad uppdamning av vatten (dammgenombrott).

Strömavbrott

Försäkringen omfattar inte egendomsskada till följd av störning eller avbrott i strömleverans till försäkringsstället utöver vad som framgår av 1.7.1.4 (Åskslag, elfenomen eller strömavbrott) och 1.7.7 (Maskinförsäkring) nedan.

Tidsrelaterad störning i datorfunktion

Försäkringen gäller inte för skada, kostnad, skadeståndsskyldighet, eller annat ansvar som direkt eller indirekt orsakats av eller har samband med tidsrelaterad störning i datorfunktion. För egendoms- och avbrottsförsäkring tillämpas inte detta undantag vid skadehändelserna brand (eld som kommit lös) eller explosion.

Anmärkning 1:

Med tidsrelaterad störning i datorfunktion avses fel eller störning som innebär att datorfunktion i samband med

- viss tidpunkt eller övergång från en tidpunkt till en annan
- viss tidsperiod eller övergång från en tidsperiod till en annan eller
- visst kalenderdatum eller övergång från ett datum till ett annat helt eller delvis upphör att fungera eller upphör att lämna data eller annan information på det sätt eller det slag som är avsett eller förväntat med hänsyn till datorfunktionens ändamål.

Anmärkning 2:

Med datorfunktion avses hårdvara och mjukvara i dator eller mikroprocessor, eller annan komponent eller funktion i enhet för elektronisk behandling av data, inklusive så kallade inbäddade system.

Dataundantag för Egendoms- och Avbrottsförsäkring

Försäkringen omfattar inte skada som består i förlust eller förändring av information på datamedia och heller inte kostnad eller förlust till följd av sådan händelse.

Försäkringen gäller dock om försäkringstagaren kan visa att kostnaden eller förlusten är en direkt följd av ersättningsbar fysisk skada på annan egendom.

Leverantörsgaranti

Försäkringen omfattar inte skada

- som entreprenör, leverantör eller annan enligt åtagande i avtal eller i köprättslig lagstiftning är skyldig att ersätta
- på försäkrad egendom som köpts utan sådan garanti som gängse tillämpas vid försäljning eller leverans inom branschen eller av den försäkrade om skadan skulle ha omfattats av sådan gängse garanti
- då den försäkrade är tillverkare eller försäljare av den försäkrade egendomen om skadan skulle ha omfattats av sådan garanti som gängse tillämpas vid försäljning eller leverans inom branschen eller av den försäkrade.

Undantaget tillämpas inte i den mån den ansvarige inte kan fullgöra sitt åtagande och den försäkrade kan styrka detta.

1.7.1 Brandförsäkring

Brandförsäkringen omfattar skadehändelserna enligt följande punkter.

Beträffande säkerhetsföreskrifter och påföljd se 1.9.

1.7.1.1 Brand

Försäkringen gäller för skada genom brand varmed här avses eld som kommit lös.

Försäkringen gäller även för skada genom torrkokning - i bostad eller kontor- oavsett om eld kommit lös.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- brandskada genom åskslag, elfenomen, strömavbrott eller strömstörning på sådan elektrisk utrustning som är undantagen i 1.7.1.4, om branden uppstått i själva utrustningen.

1.7.1.2 Sotutströmning

Försäkringen gäller för skada genom utströmning av sot från eldstad för uppvärmning av lokal eller bostad om utströmningen varit plötslig och oförutsedd och uppstått i samband med eldning.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada genom sotutströmning från rökkanals mynning (skorsten) eller från byggtork.

1.7.1.3 Explosion

örsäkringen gäller för skada genom explosion, varmed här avses ögonblickligt uppträdande kraftyttring, förorsakad av gasers eller ångors strävan att utvidga sig.

För alla slag av behållare, t ex ångpanna, cylinder eller annat kärl för ånga, gas eller vätska samt kokare, skall därvid genom utströmning av gas eller ånga eller ångbildande vätska trycket inom och utom behållaren ögonblickligen utjämnas för att explosion skall anses föreligga.

Som explosion anses inte bristning som orsakats av centrifugalkraften hos roterande kropp eller som uppkommit genom inre materialspänningar, t ex gjutspänningar, och inte heller skada genom undertryck (implosion).

Som explosion anses inte heller skada genom skjutvapen.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada genom sprängningsarbete
- skada på rör genom explosion i röret, om rörets yttre diameter är 120mm eller mindre och röret utgör del av ång- eller varmvattenpanna samt är beläget i pannans eldstad eller gasvägar
- explosionsskada genom åskslag, elfenomen, strömavbrott eller strömstörning på sådan elektrisk utrustning som är undantagen i 1.7.1.4 nedan, om skadan uppstått i själva utrustningen.

1.7.1.4 Åskslag, elfenomen eller strömavbrott

Försäkringen gäller för skada genom

- åskslag
- plötsligt och oförutsett elfenomen (t ex kortslutning, överslag eller överspänning)
- strömavbrott eller strömstörning.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på

- nedan angivna föremål även om brand eller explosion uppstått i föremålet. Undantaget gäller även om åskslaget, elfenomenet, strömavbrottet eller strömstörningen direkt eller indirekt orsakats av skada som uppstått i annat föremål.

De föremål som undantaget gäller för är

- brytare, fränskiljare, statisk eller roterande omformare eller omvandlare, elmotor, elgenerator, transformator och induktiv reaktor, induktionsregulator samt kondensator för krafttekniskt ändamål, dock endast i de fall då spänningen in eller ut överstiger 400 volt.
- egendom i kyl- eller frysenhet genom strömavbrott eller strömstörning oavsett orsaken.

1.7.1.5 Frätande gas

Försäkringen gäller för skada genom frätande gas som bildats vid plötslig och oförutsedd upphettning av plast.

1.7.1.6 Luftfartyg

Försäkringen gäller för skada genom att luftfartyg eller föremål från sådant träffar egendom.

1.7.1.7 Motordrivet fordon

Försäkringen gäller för skada genom påkörning på försäkrad egendom med motordrivet fordon i de fall trafikskadeersättning enligt § 11 i trafikskadelagen (TSL) inte lämnas eller TSL inte gäller.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på

- det påkörande fordonet
- egendom under hantering eller transport med fordonet

Särskild självrisk

Självrisk är 10% av skadebeloppet, dock lägst 2 och högst 5 basbelopp.

1.7.1.8 Storm eller hagel

Försäkringen gäller för skada på försäkrat hus - även därpå fast anbringad egendom som hör till byggnad enligt Jordabalken - samt markis eller på försäkrad egendom i hus genom

- storm, varmed här avses vind med en hastighet av 21 meter per sekund
- hagel
- snölast på tak, dock inte på skärmtak eller markis.

Med snölast på tak avses här överlast av snö som uppkommit vid ett och samma tillfälle i direkt samband med sådan extrem väderlekssituation att det med rimliga åtgärder inte varit möjligt att undanröja snölasten, om inte redan befintlig snö på taket väsentligt påverkat skadan.

Med skada genom storm, hagel och snölast på tak avses att egendomen har skadats

- av vindkraften
- av föremål som vinden blåst omkull eller för med sig och därvid gått sönder
- av hagel och gått sönder
- under tyngden av snö och gått sönder
- i direkt samband med och som en oundviklig följd av ersättningsbar skada enligt ovan, t ex av nederbörd eller kyla.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- genom smältande hagel eller snö
- genom översvämning, sjöhävning eller isskruvning
- på revetering, puts eller skorstensbeklädning, om inte skadan orsakats av föremål som vinden blåst omkull eller fört med sig
- på hus inom nöjesfält eller tillfälligt hus inom utställningsområde eller egendom i sådant hus
- på glas större än 5 kvm eller på skylt, då dessa är monterade på plats
- på staket, stängsel, skärmvägg eller liknande
- på växthus, plasthall eller tält samt egendom i dessa
- på båthus, badhytt, kallbadhus och brygga till sådan byggnad
- på hus eller del av hus samt egendom däri, om skadans uppkomst eller omfattning väsentligt påverkats av bristfälligt utförande, ingrepp i den bärande stommen, försummat underhåll eller angrepp av röta eller skadeinsekter .

Särskild självrisk

Självrisk är 10% av skadebeloppet, dock lägst 0,5 och högst 5 basbelopp vid skada på

- egendom som är fast anbringad på hus
- hus eller del av hus som inte omsluts av hela och täta väggar och tak samt egendom i sådant hus.

1.7.1.9 Ras, jordskalv, eller vulkanutbrott

Försäkringen gäller för skada genom

- ras, varmed här avses att jordmassor, klippblock och stenar plötsligt och oförutsett kommit i rörelse och avsevärt ändrat läge
- lavin
- jordskalv eller vulkanutbrott inom Norden. Med jordskalv avses skalv med en styrka av minst 4 enligt den regionala Richterskalan

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- på *)trädgård, tomt, park och markanläggning
- som orsakats av
 - enbart sättning i mark eller grund
 - sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete, uppläggning av jord eller stenmassor eller gruvdrift
 - vatten och vågerosion
 -

Högsta ersättning

Sammanlagd ersättningsskyldighet för skador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret är för

- egendomsskador och därav föranledda skador som omfattas av Avbrottsförsäkring och Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring samt
- röjnings- och saneringskostnad enligt 1.8.2
-

vid varje skadetillfälle begränsad till högst 150 basbelopp gemensamt för samtliga berörda försäkringar och försäkringstagare hos samma försäkringsgivare.

Ersättningar fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

Särskild självrisk

Självrisk är 10% av skadebeloppet, dock lägst 0,5 och högst 5 basbelopp.

1.7.1.10 Översvämning (Skyfall)

Försäkringen gäller för skada på försäkrad *)byggnad och däri befintlig försäkrad egendom genom att vatten till följd av skyfall, varmed här förstås regn med en intensitet av minst 1 mm per minut eller 50 mm per dygn, strömmat från markytan direkt in i byggnad eller inomhus trängt upp ur avloppsledning.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på trädgård, tomt och markanläggningar samt båthus, sjöbod, växthus, plasthall eller tält och inte för skada på egendom i dessa.

Högsta ersättning

Ersättningen vid varje skadetillfälle är, vad avser lös egendom i byggnad, begränsad till sammanlagt högst 10 basbelopp.

Särskild självrisk

Självrisk är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 0,5 och högst 5 basbelopp.

1.7.2 Vattenskadeförsäkring

Försäkringen gäller för skada genom oförutsedd utströmning av

- vatten - dock inte vattenånga - från *)installation, akvarium eller vattensäng
- vattenånga, olja eller annan vätska från*)installation för uppvärmning av bostäder eller andra lokaler
- vatten från invändigt utrymme som har golvbrunn och som för sin funktion försetts med golv- och väggtätskikt *) avsett att förhindra utströmning.
- vatten från pumpgrop vid plötsligt och oförutsett fel på pumpmaskineriet eller vid strömavbrott
- vätska eller kylmedel från kyl- eller frysanläggning.

Lokalisering och friläggning

Vid skada som är ersättningsbar ersätts även kostnad för lokalisering och friläggning av läckagestället på installation inom byggnaden för att möjliggöra reparation av det fel som orsakat skadan. Även kostnad för återställande efter sådan reparation ersätts.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada på den *)installation varifrån utströmningen skett
- skada på *)golv- och väggtätskikt vid utströmning, som orsakats av att tätskiktet var bristfälligt. Här anses *)golv- och väggtätskikt vara en enhet.
- skada genom utströmning orsakad av frysning, om inte skäligen åtgärder vidtagits för att förhindra sådan skada
- skada genom utströmning från invändigt stuprör som inte fyller de krav som ställs på avloppsledningar enligt svenska byggregler (normer)
- skada genom utströmning från röckanal, ventilationskanal, tak, takränna, utvändigt stuprör, dräneringssystem annat än från pumpgrop eller från parkeringsdäck
- skada genom vatten som vid regn, snösmältning eller högvatten trängt in i byggnad ur avloppsledning
- vätska, ånga eller kylmedel som strömmat ut
- skada genom röta, svamp, *)korrosion eller annan långtidspåverkan, om det inte framgår av omständigheterna att utströmningen som orsakat skadan skett under den tid försäkringen varit i kraft
- skada genom utströmning från *)installation som inte provats och godkänts i vedertagen ordning
- skada på livsmedel i kyl- och frysanläggning varifrån utströmning av vätska eller kylmedel skett.

Särskild självrisk

Självrisk är ett halvt basbelopp utöver eljest gällande självrisk vid skada på *)byggnad genom läckage

- från *)installation om det orsakats av normala åldersförändringar, t ex *)korrosion eller förslitningar, eller uppenbart eftersatt underhåll
- från golv- och/eller väggtätskikt avsett att förhindra utströmning.
-

1.7.3 Inbrottsförsäkring

Inbrottsförsäkringen omfattar skadehändelserna enligt följande punkter.

Beträffande krav på inbrottskydd - se 1.7.3.10.

Utöver krav på inbrottskydd finns även säkerhetsföreskrifter för inbrottsförsäkring.

Beträffande säkerhetsföreskrifter och påföljd när säkerhetsföreskrift inte följs - se 1.9.

1.7.3.1 Stöld och skadegörelse genom med inbrott

Försäkringen gäller för skada genom stöld och skadegörelse i samband

- inbrott då någon olovligen med våld brutit sig in i *)försäkringslokal som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottskydd
- att någon olovligen tagit sig in i *)försäkringslokal som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottskydd och den försäkrade kan visa att
 - detta skett med dyrk. Som dyrk räknas inte nyckel eller avbildning av nyckel
 - tillträde beretts med nyckel eller kod som åtkommits genom rån eller inbrott i annan lokal eller bostad
- tillgrepp (stöld) utifrån genom krossat fönster (sk smash and grab) » att person olovligen tagit sig in i allmänt utrymme i försäkrad byggnad, såsom pannrum, soprum, hissmaskinrum och liknande, med för låset avsedd nyckel som åtkommits genom inbrott i nyckeltub eller nyckelskåp i motståndskraftigt utförande i anslutning till lokalerna.

Anmärkning:

Med nyckeltub/skåp avses här sådana som är upptagna i Svenska Stöldskyddsföreningens Säkerhetsguide eller bättre.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- enligt 1.7.1 (Brandförsäkring)
- genom inbrott i fordon, arbetsredskap, fartyg, luftfartyg, plasthall, tält, container, *)automat, monter, skåp, kista eller liknande
- på glas större än 5 kvm eller på skylt, då dessa är monterade på plats.

Egendom utanför försäkringsstället

Om egendom förvaras på annan plats (se 1.3.2) gäller försäkringen endast om inbrottskyddet uppfyller kraven enligt Skyddsklass 1 eller - vid förvaring i bostad - enligt tillämpliga villkor för hemförsäkring .

1.7.3.1.1 Låsändring

Om nyckel eller kod, som förvarats hos försäkringstagaren, dennes ombud eller hyresgäst, stulits i samband med inbrott i

- *)försäkringslokal, som uppfyller Försäkringsgivarens försäkring gällande krav på inbrottsskydd
- nyckeltub/skåp enligt ovan
- bostad
- eller förlorats genom rån,

och låsändringar på grund detta blir nödvändiga i försäkringstagaren tillhörig byggnad eller av honom disponerade lokaler, ersätts kostnad för detta. Detta gäller dock endast för lås i dörr, port och lucka i omslutningsyta till bostäder eller andra lokaler.

Högsta ersättning

Ersättning lämnas med sammanlagt högst 2 basbelopp för låsändringar i samtliga berörda i lokaler och byggnader för vilka inbrottsförsäkringen gäller som är försäkrade hos samma försäkringsgivare.

1.7.3.2 Skadegörelse utan samband med inbrott

Försäkringen gäller för skada inomhus genom uppsåtlig skadegörelse på

- hus (avser Fastighetsförsäkring)
Till hus räknas även därpå fast anbringad egendom som hör till *)byggnad enligt ordabalken.
- i hus befintlig lös egendom, som är inbrottsförsäkrad.

Försäkringen gäller även för skada genom skjutvapen.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- enligt 1.7.1 (Brandförsäkring) oavsett om sådan försäkring tecknats
- som består i stöld
- som uppkommer i förvaltnings- eller kommersiell lokal under icke arbetstid / öppethållande i samband med
 - inbrott om lokalen inte uppfyller gällande krav på inbrottsskydd
 - att någon olovligen tagit sig in i olåst lokal eller tagit sin in med för låset avsedd nyckel eller kod som åtkommit på annat sätt än genom rån eller inbrott i annan lokal eller bostad
- i lägenhet om försäkrad, boende eller någon som denne svarar för - enligt hyreslagen - orsakat skadan (avser Fastighetsförsäkring)
- som är av sådan art att den inte påverkar husets användbarhet
- på glas eller skylt med tillhörande armatur och stativ då dessa är monterade på plats
- genom klotter.

Högsta ersättning

Sammanlagd ersättningsskyldighet för skador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret är för

- egendomsskador och därav föranledda skador som omfattas av Avbrotts-, Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring samt
- röjningskostnad enligt 1.8.2

vid varje skadetillfälle begränsad till högst 300 basbelopp gemensamt för samtliga berörda försäkringar och försäkringstagare hos samma försäkringsgivare. Ersättningar fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

Särskild självrisk

Självrisk är 10% av skadebeloppet, dock lägst 0,5 och högst 5 basbelopp.

1.7.3.3 Stöld och skadegörelse i värdeskåp mm

Försäkringen omfattar

- egendom i *)godkänt värdeskåp
- egendom i säkerhets- och kassaskåp samt valv, om det särskilt anges i försäkringsbrevet

och gäller för skada på eller förlust av försäkrad egendom.

Detta gäller under förutsättning att skåpet eller valvet finns i lokal som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottsskydd och att gärningsmannen tagit sig in i lokalen genom inbrott, enligt 1.7.3.1.

Öppnas skåp eller valv med nyckel eller rätt kombination gäller nedan angivna förutsättningar. Har skåpet eller valvet brutits upp eller sprängts gäller inga ytterligare förutsättningar för ersättning.

Öppning med nyckel

Har skåpet eller valvet öppnats med nyckel, ersätts skadan endast om försäkringstagaren eller den som för hans räkning omhänderhaft nyckeln frångått nyckeln genom

- rån inom lokal på försäkringsstället, om gärningsmannen berett sig tillträde dit genom inbrott
- rån på annan plats
- inbrott i bostad på försäkringsstället, då den som haft hand om nyckeln vistades där
- inbrott - på annan plats än försäkringsstället
 - i lokal som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottsskydd
 - i bostad, som uppfyller gällande krav på inbrottsskydd för Hemförsäkring.
 -

Öppning med rätt kombination

Har skåpet eller valvet öppnats av obehörig, ersätts skadan endast om kombinationen avtvingats någon som i behörig ordning fått kännedom om kombinationen

- genom våld mot person eller genom hot som inneburit trängande fara.

Har våldet eller hotet utövats inom lokalen på försäkringsstället, ersätts skadan endast om förövaren berett sig tillträde dit genom inbrott.

Detsamma gäller om våldet eller hotet använts för att förmå behörig person att öppna skåpet eller valvet.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada som inträffat då skåpet (valvet) var olåst eller då nyckeln kvarlämnats i lås eller då skåpet (valvet) öppnats med nyckel som åtkommit på annat sätt än vad som anges för förvaringsutrymme med nyckellås ovan
- skada som inträffat då nyckeln eller låskombinationen åtkommit genom rån, våld eller hot, om den som utsatts för övergreppet medverkat till eller främjat skadan eller var under 18 år
- skadegörelse genom sprängning.

1.7.3.10 Krav på inbrottskydd

Inbrottsförsäkringen gäller under förutsättning att föreskrivna skyddskrav är uppfyllda och att samtliga föreskrivna

- skyddsanordningar är i funktion
- lås är låsta
- regler är reglade
- larmanläggning är aktiverad.

Skyddskraven gäller såväl ingångs- som utgångsvägar.

Vilka skyddskrav som gäller framgår nedan respektive i försäkringsbrevet angivna krav/skyddsklasser.

Allmänna krav av byggnad

För allmänna utrymmen - såsom pannrum, soprum, hissmaskinrum och liknande - gäller försäkringen under förutsättning att

- dörr, port och lucka är låsta, varvid nyckel inte får lämnas synlig eller kvarlämnas i låset
- öppningsbart fönster skall vara stängt och invändigt reglat.

Förvaltningslokal m.m.

För förvaltningslokaler (t ex kontors- och expeditionslokaler, materialförråd och verkstad) och allmänt utrymme där speciell utrustning (t.ex. för bredband, kabel-TV, modem eller antennförstärkare) placeras gäller, om inte annat avtalats, lägst Skyddsklass 1 (se nedan).

1.7.3.10.1 Skyddsklass 1

För Skyddsklass 1 gäller försäkringen med följande krav på inbrotts skydd.

Omslutningsyta

Omslutningsyta (vägg, golv, tak, dörr, fönsterenhet m m) skall - såväl vad avser det byggnadstekniska utförandet som lås och reglingsanordningar - i sin helhet ge ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott och försvåra bortförandet av stöldgods.

Exempel på omslutningsyta som inte ger ett godtagbart skydd mot inbrott är

- inte värmeisolerad yttervägg av plåt, plast, träpanel
- innervägg av gips eller annan skivbeklädnad - om väggen inte vetter mot annan hyresgästs lokal
- dörr som inte har ytterdörrens motstånd mot inbrottsangrepp.

Dörr, port och lucka

Dörr, port och lucka i omslutningsyta skall vara låst med av försäkringsbolagen *)godkänd låsenhet. Dörr, port och lucka anses inte låst om nyckel kvarlämnats i låset.

Lås med fungerande vred är aldrig en godkänd låsenhet.

För pardörrar gäller dessutom att den ena dörren skall vara reglad upp och nertill med av försäkringsbolagen godkända kantreglar.

Utåtgående dörr skall ha bakkantssäkring.

Anmärkning:

Försäkringen gäller även då låsning sker med godkänd elektromekanisk låsanläggning enligt reglerna i FTR 210 (utgiven av Försäkringsförbundet).

Dörr, port och lucka anses inte låst om

- kodmedia eller nyckel kvarlämnats i låsanläggningen
- dörr, port eller lucka
 - är stängd och låsanläggningen inte är i funktion
 - inte är stängd och låsanläggningen är i funktion.
 -

Fönster

Öppningsbart fönster, oavsett belägenhet (även i dörr, port och lucka) skall vara stängt och invändigt reglat.

Ventilationsfönster ovan dörr får dock vara öppet om det har *)inkrypningskydd.

Brandventilator

Brandventilator skall antingen vara stängd och reglad med endast från insidan åtkomlig mekanisk reglingsanordning eller ha *)inkrypningskydd.

Annan öppning

Annan öppning i omslutningsyta som är större än 150 x 300 mm skall ha *)inkrypningskydd.

1.7.4 Rånförsäkring

Försäkringen gäller för skada på försäkrad egendom genom rån och överfall.

Med rån avses tillgrepp av eller skada på egendom genom våld på person eller användande av hot som innebär trängande fara och med överfall avses här att våld på person har utövats.

Försäkringen gäller också för skada genom att lindrigare våld använts förutsatt att våldet och tillgreppet omedelbart uppfattas av den som utsatts för våldet, och att denne gjort vad som rimligen kan begäras för att hindra eller minska skadan.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada på egendom som omhändertagits av annat företag (t ex transportföretag)
- skada då den som utsatts för rånet medverkat till eller främjat skadan
- *)pengar och värdehandlingar om den som utsatts för rånet var under 18 år. Vid rån inom försäkringstagarens lokaler gäller dock inte denna åldersgräns.
- skada genom utpressning eller kidnappning.

Högsta ersättning

Vid rån

- inom försäkringstagarens lokaler på försäkringsstället gäller försäkringen för den försäkrade egendomen intill de i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen.
- utanför försäkringstagarens lokaler gäller försäkringen för den försäkrade egendomen som ovan, men med följande begränsning.

Den sammanlagda högsta ersättningen för

- pengar, värdehandlingar och värdebevis
- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor, ädelstenar och konstverk

är begränsad till försäkringsbeloppet, dock högst 10 basbelopp oavsett om högre försäkringsbelopp anges i försäkringsbrevet.

Högre belopp än 10 basbelopp kan avtalas.

Då nyckel eller kod tillgrips och låsändringar då blir nödvändiga, är den sammanlagda ersättningen för låsändringar begränsad till i punkt 1.7.3.1 angiven högsta ersättning.

1.7.5 Glasförsäkring

1.7.5.1 Försäkrad egendom

1.7.5.1.2 Byggnad

Försäkrad egendom anges i försäkringsbrevet och omfattar

- glas som tillhör byggnaden
- skyltar med tillhörande armatur och stativ. Med skylt avses inte reklambaljong eller markis.

Vid ersättningsbar glasskada ersätts även målning, etsning, blästring och larmtråd i eller på glas samt plastfilm.

Med glas jämställs plastmaterial , som används i stället för glas.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på

- glas större än 5 kvm
- skylt med högre värde än 2 basbelopp

om inte annat anges i försäkringsbrevet.

1.7.5.2 Skada på glas eller skylt

Försäkringen gäller för skada på glas eller skylt genom bräckage, sönderslagning och stöld.

Försäkringen gäller även för skada genom inristning, som är av sådan art att det för försäkringstagaren skulle innebära uppenbar olägenhet att behålla glaset.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på glas, skyltar eller ytbehandling på glas

- i och på *)byggnad under uppförande, om- eller tillbyggnad
- som inte är monterade på plats
- som består i eller uppkommer genom kondens
- genom sprängningsarbete
- i växthus eller egendom däri
- som är ersättningsbar enligt 1.7.1 (Brandförsäkring).

1.7.5.3 Skada genom glas

Försäkringen gäller för skada på egendom till följd av att glas i fönster eller dörr bräcks eller slås sönder.

1.7.7.15.13 Värmekulvert intill 20 meter – Fastighet

Har ”maskinförsäkring för byggnad” avseende bostads- och kontorsbyggnad tecknats, ingår *) värmekulvert dels mellan försäkrade byggnader och dels från försäkrad byggnad till den punkt annan ägare inträder, om dessa avstånd är högst 20 meter, utan att detta särskilt angetts i försäkringsbrevet.

Med tillämpning av övriga villkorsbestämmelser gäller för denna försäkring följande:

Omfattning

Försäkringen gäller för oförutsedd skada. Som skada räknas dock inte

- Skada som uppkommit genom att normal driftskontroll och normalt underhåll uppenbart eftersatts
- Bristande funktion beroende på feldimensionering, otillfredsställande inreglering eller liknande

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- Genom sprängningsarbete
- Som består i förlust av värmeenergi eller värmebärare
- Som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering
- Genom ras eller skred om skadan orsakats av sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete eller uppläggning av jord- eller stenmassor eller gruvdrift
- Vatten- eller vågerosion
- På *)värmekulvert som inte är provad eller godkänd i vedertagen ordning.

Högsta ersättning

Sammanlagd ersättningsskyldighet vid skada på *)värmekulvert och skada på övrig försäkrad egendom enligt 1.7.1.9 (Ras, jordskalv, vulkanutbrott) i Kap 1 är begränsad till 150 basbelopp.

Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från skadebeloppet ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Självrisken är 5 % av skadebeloppet för varje år som förflutit sedan egendomen första gången togs i bruk, dock alltid lägst 0,2 basbelopp och maximalt 80 % av skadebeloppet.

Skadevärderingsregler

Skadebeloppet beräknas till skälig reparationskostnad inklusive kostnad för lokalisering och friläggning av skadestället samt återställande efter reparation.

I skadebeloppet skall inte inräknas merkostnad som föranletts av reparation på övertid eller som uppkommit därigenom att transport skett på annat sätt än med sedvanligt transportmedel. Den värdeminskning som föremålet efter reparation möjligen kan anses ha undergått genom skadan skall inte inräknas.

Utökas i samband med reparationen skadat föremål utrustning eller avkastningsförmåga, skall vid värderingen skälig hänsyn tas till detta .

1.7.9 Försäkring för egna transporter

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på eller förlust av försäkrad egendom som är under transport till och från försäkringsstället med försäkringstagarens egna transportmedel (även hyrda eller leasade) samt under pågående lastning och lossning i samband med sådan transport.

Försäkringen gäller endast i den mån försäkringstagaren inte kan erhålla ersättning genom annan gällande försäkring.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada vid yrkesmässig transportverksamhet (t ex åkeriverksamhet)
- skada på egendom som normalt finns i fordonet (t ex utrustning i servicebil, verktyg och mobiltelefon)
- transport till och från *)arbetsområde och inte heller för skada vid lastning och lossning i samband med sådan transport
- skada vid transport som inte har direkt samband med den försäkrade verksamheten
- skada vid transport eller lastning och lossning inom försäkringsstället, såvida inte detta är ett led i och står i direkt samband med transport till och från försäkringsstället
- stöld och svinn.

Undantaget tillämpas vid stöld av försäkrad egendom under transport endast

- för *)pengar och värdehandlingar samt föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor, ädelstenar och konstverk
- för annan egendom om det med hänsyn till dess värde och stöldbegärlighet samt förhållandena i övrigt inte vidtagits rimliga säkerhetsåtgärder. Ersättning för stöld, förövad vid uppehåll i transporten, lämnas endast vid kortare uppehåll (t ex lunchrast, uppehåll för i- och urlastning och dyl) och under förutsättning att fordonet inte lämnats olåst.

Högsta ersättning

Ersättningen vid varje skadetillfälle är begränsad till högst 2 basbelopp, om inte annat angetts i försäkringsbrevet.

Särskild självrisk

Självrisk är 0,2 basbelopp.

Avtal kan träffas om högre självrisk, som då anges i försäkringsbrevet.

1.8 Räddnings-, och Röjningskostnad samt Restvärde

1.8.1 Räddningskostnad

I samband med skada som omfattas av försäkringen lämnas ersättning för kostnad för sådan åtgärd som det åligger försäkrad att vidtaga enligt 10.6 (Räddningsplikt) för avvärjande eller begränsning av ersättningsbar skada om åtgärden med hänsyn till omständigheterna varit skälig. Ersättning lämnas även för egendomsskada genom att försäkrad egendom skadas, förkommer eller stjäls i samband med skälig räddningsåtgärd.

Räddningskostnad som understiger självriskens ersätts inte.

Undantag

Försäkringen ersätter inte kostnad

- i den mån rätt till ersättning föreligger enligt lag eller särskild författning eller på grund av annan försäkring, garanti eller annat avtal
- för påfyllning av släckmedel efter räddningsåtgärd när
 - premiereduktion lämnats för att släckanläggning finns
 - släckanläggning är ett krav för försäkringens giltighet.
 -

Högsta ersättning

Vid *)förstarisikförsäkring begränsas den sammanlagda ersättningen för räddningskostnad och skada till försäkringsbeloppet.

Vid *)helvärdeförsäkring betalas räddningskostnad även om försäkringsbeloppet därigenom skulle överskridas.

Den sammanlagda ersättningen för räddningskostnad och skada begränsas till försäkringsbeloppet.

1.8.2 Röjningskostnad

I samband med skada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för röjningskostnad (röjning, sanering, borttransport samt destruktion).

Ersättning lämnas endast för röjningskostnad avseende försäkrad egendom.

Röjningskostnad som understiger självriskens ersätts inte.

Högsta ersättning

Försäkringsgivarens åtagande att betala röjningskostnader är, om inte annat avtalats, vid varje skada begränsat enligt följande:

- ersättning för röjningskostnader vid förorening av eller annan inverkan på luft, mark, vattentäkt, sjö eller annat vattenområde eller på grundvatten är begränsad till 10 basbelopp
- vid skada enligt 1.7.1.9 (Ras, jordskalv eller vulkanutbrott) och 1.7.3.2 (Skadegörelse utan samband med inbrott) är den sammanlagda ersättningen för röjningskostnader och egendomsskada begränsad till under respektive punkt angiven högsta ersättning
- i övrigt är den sammanlagda ersättningen för röjningskostnader och egendomsskada begränsad Försäkringsgivarens sammanlagda försäkringsbelopp på skadestället utökat med 10%. Denna utökning är dock begränsad till 50 basbelopp. Med skadeställe avses här den fastighet enligt fastighetsregistret där skada inträffat.

Vid *)förstariskförsäkring begränsas den sammanlagda ersättningen för röjningskostnad och skada till försäkringsbeloppet. Vid *)helvärdeförsäkring betalas röjningskostnad även om försäkringsbeloppet därigenom skulle överskridas.

1.8.3 Restvärdeskydd

Om återställande av *)byggnad belägen på fri och egen grund eller på tomt med inskriven tomträtt hindras på grund av lag eller myndighets föreskrift är den försäkrade även berättigad till ersättning – restvärdeersättning - för vad kvarvarande delar därigenom förlorat i värde.

Vid skadevärdering tillämpas reglerna i 1.10 (Skadevärderingsregler).

Den försäkrade är skyldig att följa Försäkringsgivarens anvisningar och på dess bekostnad vidta erforderliga åtgärder, såsom att söka dispens eller överklaga beslut. Följs inte anvisningarna är den försäkrade inte berättigad till ersättning för den förlust som uppstår genom att kvarvarande delar av *)byggnaden inte kan användas.

Undantag

Restvärdeförsäkringen gäller inte i den mån rätt till ersättning föreligger enligt lag eller särskild författning.

1.9 Säkerhetsföreskrifter

1.9.0 Allmänna säkerhetsföreskrifter

1.9.0.1 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrifter

Om säkerhetsföreskrift vid egendoms-, avbrotts- och hyresförlustskada inte iakttagits, sätts eljest utgående sammanlagd ersättning ned med

- 30 % dock lägst 1 och högst 10 basbelopp , vad avser 1.9.1.4 (Brandfarliga heta arbeten) och 1.9.1.9 (Utomhusförvaring – brännbart material)
- 20 % dock lägst ett halvt och högst 10 basbelopp, vad avser annan säkerhetsföreskrift enligt villkorens punkter 1.9.0, 1.9.1 och 1.9.2.

Nedsättningen kan minskas om det finns särskilda skäl med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

Nedsättning skall inte göras

- om det kan antas att skadan skulle ha inträffat även om föreskriften iakttagits
- om den som haft att tillse att föreskriften iaktogs inte kan lastas för att den åsidosatts.

Påföljd avseende åsidosatt säkerhetsföreskrift för dator och datainformation anges under 1.9.3.

1.9.0.2 Allmänt

Utöver nedan angivna säkerhetsföreskrifter gäller även annan i försäkringsbrevet angiven säkerhetsföreskrift eller annan föreskrift* som i skadeförebyggande syfte meddelats i lag, av myndighet, tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande. Beträffande minskning eller bortfall av ersättning om säkerhetsföreskrift inte iakttagits, se 1.9.0.1 ovan.

*) Annan föreskrift kan exempelvis ställa krav på

- nätanslutning såsom elförsörjning, stabiliseringsaggregat, reservström
- skydd mot över- eller underspänning, transienter, åska m m
- driften (kontinuerlig, intermittent, övervakning)
- underhåll (intervaller och åtgärder).

1.9.1 Brandförsäkring

Säkerhetsföreskrifter avseende brand (1.7.1.1), explosion (1.7.1.3) och åskslag, elfenomen eller strömavbrott (1.7.1.4).

1.9.1.1 Offentliga föreskrifter

De föreskrifter som i syfte att förhindra eller begränsa skada meddelats i lag eller förordning om

- brandfarliga varor
- explosiva varor
- elektrisk starkströmanläggning

jämte tillämpningsföreskrifter, skall iakttas.

1.9.1.2 Brandsläckning och larm

Brandsläckningsredskap och larmanordningar skall finnas i den utsträckning som anges av kommunens räddningschef eller Försäkringsgivaren.

1.9.1.3 Branddörr och sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering skall vara stängd eller vara uppställd med anordning som stänger dörren och sektioneringen vid rökutveckling.

1.9.1.4 Brandfarliga heta arbeten

Säkerhetsregler för Heta Arbeten utarbetade av försäkringsbolagen och Svenska Brandförsvarsförbundet (SBF).

Reglerna gäller för tillfällig arbetsplats där Heta Arbeten utförs och fara för brand kan föreligga.

Allmänt

HETA ARBETEN:

Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

BRANDSKYDDANSVARIG:

Den som avser att bedriva heta arbeten på tillfällig arbetsplats skall skriftligen utse en brandskyddsansvarig, som skall bedöma om arbetena medför fara för brand.

Om fara för brand bedöms föreligga, skall den brandskyddsansvarige

- utfärda tillstånd för arbetena på SBFs blankett "Tillstånd/Kontrollista" för heta arbeten (TK-Allmänt respektive TK-Tak) eller motsvarande, som skall vara fullständigt ifyllt
- under arbetenas utförande förvissa sig om att nedanstående säkerhetsregler följs. Den brandskyddsansvarige får inte utföra de heta arbetena.

Anmärkning: Angivna blanketter beställs från SBF

Säkerhetsregler

Säkerhetsregel nr 1 - BEHÖRIGHET:

Den som skall utföra eller bevaka arbetena skall ha behörighetsutbildning och erfarenhet av brandskydd.

Utbildningen skall vara genomförd enligt den plan som beslutats av försäkringsbolagens och SBFs utbildningskommitté för heta arbeten. Den som är utsedd att regelbundet vara brandskyddsansvarig skall ha motsvarande utbildning och erfarenhet.

Säkerhetsregel nr 2 - BRANDVAKT:

Brandvakt skall utses och finnas på arbetsplatsen under den tid som de heta arbetena utförs. Detta gäller även under arbetsrast. Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän faran för brand upphört.

Säkerhetsregel nr 3 - BRANDFARLIG VARA:

För arbete i utrymme som innehåller eller har innehållit brandfarlig vara eller lättantändligt material, skall tillstånd inhämtas av kommunens räddningschef.

Säkerhetsregel nr 4 - STÄDNING OCH VATTNING:

Arbetsplatsen skall vara städad och vid behov vattnad.

Säkerhetsregel nr 5 - BRÄNNBART MATERIAL:

Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen skall flyttas bort, skyddas eller avskärmas genom övertäckning.

Säkerhetsregel nr 6 - BRÄNNBARA BYGGNADSDELAR:

Brännbara byggnadsdelar och värmeledande konstruktioner skall vara kontrollerade och skyddade samt kunna göras åtkomliga för omedelbar släckinsats.

Säkerhetsregel nr 7 - OTÄTHETER:

Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen skall vara tätade och även kontrollerade med hänsyn till brandfaran.

Säkerhetsregel nr 8 - SLÄCKUTRUSTNING:

Godkänd, fungerande och tillräcklig släckutrustning skall finnas tillgänglig för omedelbar släckinsats.

Här avses slang med vatten eller två handbrandsläckare typ ABE III (eller motsvarande).

Vid takläggning krävs: Slang med vatten och två handbrandsläckare typ ABE III (eller motsvarande) samt brytverktyg (t ex pikyxa) och handstrålkastare.

När förutsättning för släckning med vatten saknas, t ex vid risk för frysning eller vid lågt vattentryck, skall utrustningen kompletteras med ytterligare en handbrandsläckare typ ABE III (eller motsvarande).

Säkerhetsregel nr 9 - SVETSUTRUSTNING:

Svetsutrustning skall vara felfri. Acetylénflaska skall vara försedd med bakslagsskydd. Svetsbrännare skall vara försedd med backventil för bränngas och syrgas. Skyddshandske och avstängningsnyckel skall finnas.

Säkerhetsregel nr 10 - LARMNING:

Räddningstjänsten/brandkåren skall kunna larmas omedelbart. Fungerande mobiltelefon skall finnas tillgänglig om inte stationär telefon finns inom räckhåll.

Säkerhetsregel nr 11 - TORKNING OCH UPPVÄRMNING:

Vid torkning eller uppvärmning genom förbränning av gas, skall lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka antändning.

Säkerhetsregel nr 12 - TORKNING AV UNDERLAG OCH APPLICERING AV TÄTSKIKT:

Vid torkning av underlag och applicering av tätskikt får material uppvärmas till högst 300oC.

Säkerhetsregel nr 13 - SMÄLTNING AV ASFALT:

Vid smältning av asfalt skall utrustningen uppställas, hanteras och tillses enligt SBFs instruktioner för brandfarliga heta arbeten på tak och balkonger (beställs från SBF).

1.9.1.5 Tobaksrökning

Rökning får ske i kontor, matsalar, samlingslokaler och på toaletter.

Under förutsättning att Försäkringsgivaren eller kommunens räddningschef medgett detta får rökning ske

- vid fasta arbetsplatser i lokal eller upplag som inte är brand- eller explosionsfarliga
- på särskild härför anvisad plats.

På övriga platser får rökning inte ske.

Plats eller område där rökning inte får ske skall markeras tydligt.

1.9.1.6 Uppvärmningsanordningar

Flyttbara uppvärmningsanordningar får inte användas inom brand- eller explosionsfarliga utrymmen.

Byggtork får användas för uppvärmning av byggnad endast i samband med byggnads- och anläggningsarbeten.

1.9.1.7 Motordrivet fordon

Motordrivet fordon (motorfordon, traktor, motorredskap och terrängmotorfordon) får i för arbetet erforderlig omfattning införas eller användas i lokal eller upplag under förutsättning att

- fyllning, tömning eller byte av bränslebehållare samt laddning av batteri sker på betryggande sätt och på plats avskild från lokalen eller upplaget i övrigt
- permanenta lastnings- och lossningsplatser försetts med brandsläckningsredskap
- Försäkringsgivaren eller kommunens räddningschef lämnat medgivande därtill om lokalen eller upplaget är brand- eller explosionsfarliga

Motordrivet fordon får inte utan medgivande av Försäkringsgivaren eller kommunens räddningschef garageras inom fabrikations- eller lagerlokal eller upplag.

1.9.1.9 Utomhusförvaring - brännbart material

På annan tid än under normal arbetstid eller öppethållande får inte emballage, avfall eller annat brännbart material förvaras på öppen, olåst lastkaj eller på plats utomhus, t.ex. öppen, olåst container, inom 6 meter från byggnad eller skärmtak.

Beträffande minskning eller bortfall av ersättning om säkerhetsföreskriften inte följs gäller samma påföljdsregler som för övriga säkerhetsföreskrifter för brandförsäkring enligt 1.9.0.1 ovan.

1.9.2 Inbrottsförsäkring

Säkerhetsföreskrifter för inbrottsförsäkring.

1.9.2.1 Allmänna föreskrifter

Nyckel

Nyckel eller kod till dörr eller fönster i *)försäkringslokal skall handhas och förvaras på betryggande sätt. Den får t ex inte vara märkt eller placerad så att den kan identifieras av obehörig. Den får inte heller förvaras på sådant sätt i berörd lokal att den är lättillgänglig för obehörig.

Nyckelskåp

I nyckelskåp i anslutning till *)försäkringslokal enligt föregående stycke får endast förvaras sådan nyckel som uteslutande går till allmänt utrymme - pannrum, soprum, hissmaskinrum eller liknande - vilket är betryggande avskilt från berörda lokaler i övrigt.

Lås och låskombination

Lås, kod eller låskombination skall omedelbart bytas eller ändras om det finns anledning misstänka att någon obehörigen innehar nyckel eller har kännedom om koden respektive låskombinationen.

1.9.3 Egendomsförsäkring - Dator och Datainformation

Särskilda säkerhetsföreskrifter för *)dator och *)datainformation.

Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

Om säkerhetsföreskrift avseende 1.9.3.0, 1.9.3.1 1.9.3.24 inte iakttagits sätts eljest utgående ersättning ned med 20 %, dock lägst 0,5 och högst 10 basbelopp.

Om säkerhetsföreskrifterna enligt 1.9.3.21 - 1.9.3.23 vid förvaring och hantering av dataprogram och datainformation inte iakttagits lämnas ingen ersättning för den merkostnad som uppstått till följd av detta.

1.9.3.0 Allmänna föreskrifter

Den försäkrade skall ha

- upprättat rutiner för felhantering som omfattar alla system jämte dokumentation av alla system i anläggningen
- vidtagit rimliga åtgärder för att undvika avbrott/störningar och ha upprättat en katastrofplan (organisation och reservrutiner) för att klara ett totalt datorbortfall. Planen skall testas och personalen övas kontinuerligt.
- utsett en namngiven person (säkerhetsansvarig), jämte ersättare, som svarar för att
 - dokumenterade säkerhetsrutiner finns och följs
 - *)datorer, *)datainformation, system och program underhålls samt att behörighetssystem och säkerhetsutrustning används.

1.9.3.1 Dator

Datoranläggning (server) skall

- ges sådan placering (inom byggnaden/området) att skador från den yttre kringmiljön i möjligaste mån elimineras
- vara försedd med
 - tillförlitlig och erforderlig kraftförsörjning samt ha ett för elmiljön lämpligt utformat skydd
 - separat och lämpligt utformat luftbehandlingssystem

Service rutiner - Minidatorer

Service rutiner (t ex genom serviceavtal med leverantör /serviceföretag) med föreskrifter om förebyggande underhåll (översyn, test, kontroll, justering och liknande skyddsapplikationer) skall finnas dokumenterade och dess efterlevnad skall finnas journalfört.

Anmärkning:

Föreligger serviceavtal har Försäkringsgivaren rätt att få kopia av avtalet. Ändras avtalet skall detta utan dröjsmål meddelas Försäkringsgivaren.

Bärbar dator

Bärbar *)dator skall, när den inte används, förvaras i låst säkerhetsskåp, dokumentsskåp, serverrum eller utrymme med liknande låskrav.

1.9.3.2 Dataprogram och Datainformation

1.9.3.21 Förvaring av originalprogram

Original exemplar av programvara skall förvaras på sådant sätt att original exemplaret och installerat program inte kan skadas vid samma tillfälle.

1.9.3.22 Förvaring av licensbevis

Licensbevis skall förvaras på sådant sätt att licensen och installerat program inte kan skadas eller förloras vid samma tillfälle.

1.9.3.23 Rutiner för säkerhetskopiering

Säkerhetskopia skall framställas dagligen, under arbetsdag, eller med den högre frekvens som vanligen tillämpas inom den försäkrades verksamhetsområde.

Säkerhetskopian skall vara korrekt och funktionsduglig.

1.9.3.24 Förvaring av säkerhetskopia

Säkerhetskopia skall förvaras skild från originalet på sådant sätt att kopian och originalet inte kan skadas vid samma tillfälle.

1.10 Skadevärderingsregler

Allmänt

Skada på egendom värderas enligt nedan angivna regler.

Skadad och oskadad egendom värderas efter samma grunder.

Eget arbete

Ersättning för kostnad för egen arbetstagare som arbetar med att återställa skadad egendom eller information, begränsas till försäkringstagarens faktiska egenkostnad för arbetstagaren, dock högst marknadsmässig lön plus lönebikostnader för den typ av arbete arbetstagaren utfört i skadan.

Med egenkostnad menas direkt lön plus lönebikostnader.

Om försäkringstagaren kan visa att täckningsbidrag förloras när arbetstagaren utför samma typ av arbete, som denne normalt utför och återställer skada i stället för arbete som direkt skulle ha debiterats kund, ersätts försäkringstagarens externa timdebitering för arbete som arbetstagaren normalt utför.

Ersättning för egen arbetstagares arbete i skada samordnas med eventuell ersättning från avbrottsförsäkring.

1.10.1 Byggnad

1.10.1.1 Byggnad som återställs

Om *)återställande sker värderas skadan med nedanstående begränsningar till kostnaden för att utan dröjsmål återställa byggnaden med samma eller likvärdigt utförande på ett rationellt sätt beträffande metoder och material. Återställandet skall ske senast inom två år.

Om *)återställande av *)byggnad inte kan ske inom två år på grund av hinder som inte beror på den försäkrade, får tiden två år räknas från den dag då hindret upphörde, dock längst tre år från skadedagen.

Vid skadevärdering beaktas ändrade kostnader på grund av prisändring under återställandetiden.

Merkostnad genom reparation på övertid eller genom transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel beaktas inte.

Den värdeminskning egendomen efter reparation möjligen kan anses ha undergått genom skadan beaktas inte.

Kan utan väsentlig olägenhet återställandet ske i samband med normalt underhåll, värderas skadan till uppskattad del av underhållskostnaden.

Begränsningar

-Byggnad

Om byggnad i sin helhet vid skadetillfället har ett *)tekniskt värde som är lägre än halva *)nyanskaffningsvärdet värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till byggnadens *)tekniska värde.

-Installationer

Om till byggnad hörande *)installation vid skadetillfället har ett *)tekniskt värde som är lägre än halva *)nyanskaffningsvärdet (se Ålderstabell nedan) värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till installationens *)tekniska värde. Detta gäller oberoende av värdeminskningen för byggnaden. Varje föremål och varje ledningssystem bedöms för sig.

-Byggnadsdel,

Om byggnadsdel eller *)ytbeläggning, t.ex. målning, tapetsering, tak-, ytbeläggning vägg-, ytbeläggning eller golvbeklädnad, inkl. *)tätskikt i våtutrymme, vid skadetillfället har ett *)tekniskt värde som är lägre än halva nyanskaffningsvärdet (se Ålderstabell nedan), värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till installationens *)tekniska värde. Detta gäller oberoende av värdeminskningen för byggnaden. Varje byggnadsdel och ytbeläggning bedöms för sig. För *)ytbeläggning gäller även att varje rum bedöms för sig.

-Värmepump,

Maskinskada på värmepump- eller komfortkylanläggning med därtill komfortkyl hörande utrustning värderas till kostnaden för återställande, dock högst till det *)tekniska värdet. Vid skada på elmotor och/eller kompressor avdras särskild självrisk

-Ålderstabell

Uppräknade byggnadsdelar (föremål) har minskat i värde med mer än halva *)nyanskaffningsvärdet vid i tabellen angiven ålder. Därefter sker avskrivning med motsvarande procentsats för varje år.

Installation för värme, vatten, avlopp, sanitet, ventilation samt maskinell utrustning

- rörsystem, vattenradiatorer 20 år
- värmepanna 15 år
- värmepumpar, solfångare, vindkraft, takvärme, hushållsmaskiner, inklusive spis 6 år
- övriga installationer samt annan maskinell utrustning än hushållsmaskin 15 år
- sanitetsgods 20 år

Elinstallationer 20 år

Antennanläggningar för radio och TV (även parabol), markiser 10 år

Målning, tapetsering samt annan väggbeklädnad (ej våtrum) 8 år

Golvbeläggningar (ej våtrum)

- textila 8 år
- övriga 10 år

Våtrumsbeklädnad inkl. tätskikt

- golv och väggmatta (trådsvetsad) 8 år
- keramiska plattor 15 år
- övriga material och utförande samt målning i våtrum 8 år

Takbeläggning

- av papp 15 år
- duk (typ PVC), plåt eller tegel 20 år

Skorsten

- stål eller plåt 15 år
- annat material 30 år
-

1.10.1.1.1 Merkostnader vid Myndighetskrav och Byggnads särart

Med tillämpning av övriga villkorsbestämmelser gäller för denna försäkring följande:

Skadevärderingsregler

Med ändring av 1.10.1.1 ovan gäller försäkringen för merkostnad som föranleds av att skadad *)byggnad

- enligt myndighets beslut eller för byggande gällande normer i något hänseende måste ges annan konstruktion eller utförande än före skadan
- på grund av sin särart inte kan återställas på ett rationellt sätt beträffande metoder och material, exempelvis dokumenterad kulturhistorisk värdefull *)byggnad/byggnadsdel (bygggnadsminne) eller annan *)byggnad vars särart inte kan återställas utan merkostnad.

Myndighetskrav

Ersättningsbar merkostnad enligt detta villkor avser myndighetskrav om anpassning till gällande

- energihushållningsnormer
- handikappnormer
- brandskyddsnormer
- krav på sophantering, skyddsrum eller arbetsmiljö enligt byggnadsstadgan och föreskrifter i gällande byggregler (normer).

Undantag

Försäkringen gäller inte för kostnad

- för förelägganden som utfärdats före skadan
- föranledd av arkeologiska undersökningar
- som uppkommer till följd av att högre krav efter skadan ställs på funktionen hos anläggning eller maskinell utrustning för industriell process som bedrivs i byggnaden
- för oskadade byggnadsdelar som inte berörs av skadan
- som uppkommer på förstariskförsäkrad byggnad.

Byggnads särart

Egendom som här avses skall vara dokumenterad (t ex särskild inventarieförteckning, foto eller motsvarande) och dokumentation skall förvaras så att den inte förstörs i samband med att ifrågavarande egendom förstörs.

Sådan merkostnad kan avse t ex tidsenligt byggnadsmaterial och utförande eller konstnärlig utsmyckning.

Undantag

Försäkringen gäller inte för kostnad

- föranledd av arkeologiska undersökningar
- som uppkommer till följd av att högre krav efter skadan ställs på funktionen hos byggnaden/föremålet
- som uppkommer på förstariskförsäkrad byggnad.
-

Högsta ersättning

Försäkringen gäller intill högst 185.000 kr för både merkostnad avseende myndighetskrav och byggnads särart, om inte annat anges per *)byggnad i försäkringsbrevet.

Försäkrads skyldighet

Den försäkrade är skyldig att följa Försäkringsgivarens anvisningar och på Försäkringsgivarens bekostnad vidta erforderliga åtgärder i ärendet, såsom att söka dispens och överklaga beslut i det fall uppfyllande av viss norm måste bedömas medföra oskäligen och ej befogade kostnader för den försäkrade. Följs inte anvisningarna, är den försäkrade inte berättigad till ersättning för den förlust som uppstår härigenom.

1.10.1.2 Annan byggnad anskaffas av försäkringstagaren

Anskaffas, efter medgivande av panträttshavare, inom två år annan *)byggnad inom landet för samma eller liknande ändamål värderas ska dan, om *)byggnaden anskaffas för försäkringstagarens räkning, enligt 1.10.1.1, varvid ökning i värde genom ändrad ändamålsenlighet, dock inte ändrad belägenhet, avdras.

Begränsning

Vid skadevärderingen avdras dock den del av värdet som motsvarar sådana delar av egendomen som återstår efter skada och som skulle kunna användas vid ett återställande. Försäkringstagaren svarar för kostnad för borttagande av sådana delar.

1.10.1.3 Byggnad återställs inte eller annan byggnad anskaffas inte av försäkringstagaren

Återställs inte den skadade byggnaden eller anskaffas inte annan *)byggnad inom landet av försäkringstagaren för samma eller liknande ändamål inom två år, värderas skadan till skillnaden i byggnadens *)ekonomiska värde omedelbart före och efter skadan, dock högst till återställandekostnad enligt 1.10.1.1.

1.10.1.4 Hinder på grund av lag eller myndighets föreskrift

Om återställande av *)byggnad hindras på grund av lag eller myndighets föreskrift, se 1.8.3 (Restvärdeskydd).

1.10.4 Ritningar, arkivalier och datainformation

Skadan värderas till de normala kostnader som inom 2 år nedläggs för att återställa den information som förlorats och är nödvändig för rörelsens fortsatta verksamhet.

Datainformation

Med normala kostnader avses kostnader för

- återställande av data från säkerhetskopior, inbegripet manuell inmatning av data där sådan erfordras
- återställande av system-, standard- och applikationsprogram från säkerhetskopia, dock beaktas inte de kostnader som
- avser avlägsnande av programfel eller ändringar av program när program återställs eller ersätts
- orsakats av att information inte kan återskapas
- avser rättning av felaktiga av användare manuellt registrerade data
- avser merkostnad genom arbete på övertid.

Programlicenser

Med normala kostnader avses kostnader för ny programlicensavgift om försäkringstagaren enligt användaravtal med leverantör/konstruktör åtagit sig att svara för förlorat hårdvarulås.

1.10.5 Värdehandlingar och värdebevis

Värdehandlingar

Skada värderas till de normala kostnader som inom 2 år nedläggs på återställandet.

Värdebevis

Skada värderas till vad det skulle ha kostat att ersätta dem med nya av samma slag.

1.10.7 Arbetstagares egendom

Skada på *)arbetstagares egendom som den försäkrade är skyldig att ersätta enligt kollektivavtal värderas enligt reglerna i detta.

Skada på *)arbetstagares egendom i övrigt värderas enligt tillämpliga villkor för hemförsäkring.

1.10.8 Fastighetsinventarier

Skadan värderas enligt de regler som finns angivna för *)installationer i 1.10.1 (Byggnad).

Återställs inte den skadade egendomen inom två år, värderas skadan till skillnaden i

*)egendomens ekonomiska värde omedelbart före och efter skadan.

1.10.9 Trädgård, tomt och markanläggningar

Skadan värderas till vad det kostar att återställa trädgården och tomt.

Vid nyplantering av buskar och träd lämnas ersättning endast för kostnad för plantor som normalt saluförs i handelsträdgårdar eller plantskolor i Sverige. Skada på övriga markanläggningar värderas enligt samma regler som anges för *)fastighetsinventarier (1.10.8).

1.11 Ersättningsregler

Ersättning beräknas enligt följande

- skada värderad enligt 1.10 (Skadevärderingsregler)
- räddningskostnad enligt 1.8.1
- röjningskostnad enligt 1.8.2

med avdrag för

- självrisk enligt 1.6

i förekommande fall beaktas

- beloppsbegränsningar, t.ex förstarisk-belopp, angiven högsta ersättning m.m.
- eventuell underförsäkring vid helvärdesförsäkring

i förekommande fall görs

- reducering p.g.a. fareökning eller att premiegrundande uppgifter är felaktiga eller har ändrats

sist avräknas eventuell påföljd då säkerhetsföreskrift 1.9 inte följts.

Försäkringen skall inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast ersättning för liden skada, även om försäkringsbeloppet är större.

1.11.1 Fullvärdeförsäkring

Vid *)fullvärdeförsäkring ersätts uppkommen skada i dess helhet med de begränsningar som framgår av villkoren och försäkringshandlingarna i övrigt.

1.11.2 Helvärdeförsäkring

Har i försäkringsbrevet angetts ett försäkringsbelopp för *)byggnad utan tillägget "förstarisk" är byggnaden helvärdeförsäkrad.

Vid *)helvärdeförsäkring ersätts uppkommen skada i dess helhet intill försäkringsbeloppet med de begränsningar som framgår av villkoren och försäkringshandlingarna i övrigt.

Underförsäkring

Föreligger *)underförsäkring tillämpas bestämmelserna i (1.15.3 Underförsäkring och påföljd). Är försäkringsbeloppet gemensamt för flera byggnader men lägre än byggnadernas sammanlagda värde tillämpas bestämmelserna som angetts i första stycket.

1.11.3 Förstariskförsäkring

Vid *)förstariskförsäkring ersätts uppkommen skada intill försäkringsbeloppet, dock med tillämpning av de begränsningar som framgår av villkoren och försäkringshandlingarna i övrigt.

1.11.4 Anmälan om ny-, till- eller ombyggnad

Vid*)fullvärdeförsäkring och *)förstariskförsäkring avseende *)byggnad gäller att premien är beräknad med utgångspunkt från av försäkringstagaren lämnad byggnadsbeskrivning.

Försäkringstagaren skall därför underrätta Försäkringsgivaren om ny-, till- eller ombyggnad.

Försummar han detta ersätts endast så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan erlagd premie för den aktuella byggnaden och den premie som rätteligen skulle ha erlagts för denna. (Se även bestämmelserna om upplysningsplikt och riskökning i Kap 10, pkt 10.5).

1.11.5 Panträtt i fast egendom och företagshypotek

För den som har panträtt i fast egendom gäller bestämmelserna i Lag om rätt för borgenär till betalning ur ersättning på grund av brandförsäkringsavtal. Med brandförsäkringsavtal jämställes även annat försäkringsavtal till den del det omfattar ersättning för skada genom brand (1.7.1.1), explosion (1.7.1.3), åskslag (1.7.1.4) eller luftfartyg (1.7.1.6).

1.11.6 Ersättningsregler i övrigt

Vid utbetalning av skadeersättning avräknas mervärdeskatt för den som är redovisningsskyldig för mervärdeskatt.

Försäkringsgivaren har rätt att istället för att betala kontant ersättning låta återställa skadad egendom eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Försäkringsgivaren är inte skyldigt att överta skadad egendom men äger rätt att efter värdering överta större eller mindre del därav.

Kommer egendom, för vilken ersättning utgetts, till rätta är denna Försäkringsgivarens egendom och egendomen skall snarast ställas till Försäkringsgivarens förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

1.11.7 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 1.12 (Skaderegleringsbestämmelser).

Om polisutredning av betydelse för den försäkrades rätt till ersättning inletts äger Försäkringsgivaren rätt att avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts. Ersättningen som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffas, skall betalas senast 30 dagar efter det att den försäkrade visat att så skett. Om myndighets förbud att återuppföra skadad byggnad överklagats och Försäkringsgivaren på grund av detta väntat med att betala ut ersättning skall ersättningen betalas senast 30 dagar efter det att Försäkringsgivaren fått kännedom om att överklagandet inte lett till ändring. Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas skall ersättning betalas senast 30 dagar efter det att Försäkringsgivaren erhållit utredningen eller värderingen. För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt Riksbankens referensränta. Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än en procent av basbeloppet. Utöver ovan angiven ränta har försäkringstagaren inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

1.12 Skaderegleringsbestämmelser

Hänvisning:

Beträffande åtgärder som åligger försäkrad att vidta vid inträffad skada eller vid skada som befaras kan inträffa, se 10.6 (Räddningsplikt).

1.12.1 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningskrav mot Försäkringsgivaren skall anmälas så snart som möjligt. Dessutom skall den försäkrade vid stöld, inbrott, rån eller annat brott snarast göra polisanmälan och insända polisintyg härom till Försäkringsgivaren.

1.12.2 Ersättningskrav och skyldighet att lämna upplysning

Ersättningskrav skall framställas till Försäkringsgivaren snarast efter det att skadan uppkommit och senast sex månader från det den försäkrade fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning. Framställs kravet senare är Försäkringsgivaren fritt från ansvar.

Den försäkrade är skyldig att specificera sitt ersättningskrav och på anmodan lämna förteckning över försäkrad egendom - skadad och oskadad - med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan. Den försäkrade är även skyldig att på anmodan styrka ersättningskravet genom att lämna de upplysningar som står till buds, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Försäkringsgivarens ansvarighet och ersättningens storlek. Kostnader för detta ersätts inte.

Om gravationsbevis eller panthavares godkännande behövs för att betala ut ersättning skall den försäkrade skaffa och sända in dessa handlingar till Försäkringsgivaren.

Om den försäkrade svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning skall ersättningen som regel bortfalla eller begränsas.

1.12.3 Besiktning av skada och anvisningar

Försäkringsgivaren har rätt att låta besiktiga skada samt att utfärda anvisningar för reparation och tillvarata skadad egendom innan sådana åtgärder vidtas.

Om Försäkringsgivaren meddelar anvisningar om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering är den försäkrade skyldig att följa dessa.

Oavsett om Försäkringsgivaren har anvisat reparatör / leverantör är försäkringstagaren beställare.

Iakttar den försäkrade inte vad som här sagts är Försäkringsgivarens ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle uppkommit om anvisningarna följts.

1.15 Definitioner – Förklaringar

1.15.1 Objekttyper

Egendom indelas i följande objekttyper och vad som är försäkrat framgår av försäkringsbrevet.

1.15.1.1 Byggnad

Med byggnad avses byggnad och sådan byggnads ägare tillhörig egendom som hör till byggnad enligt Kap 2 § 2 i jordabalken, som lyder: "Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel."

I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

- bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling,
- butikslokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning,
- samlingslokal: estrad och sittplatsanordning,
- ekonomibyggnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning,
- fabrikslokal: kylsystem och fläktmaskineri.

Reservdel och dubblett till föremål som avses i första eller andra stycket hör ej till byggnaden."

Till byggnad räknas även

- ledningar och utrustning för datoruppkoppling och kabel-TV för boendes gemensamma bruk
- sopsuganläggning samt oljetank och bränsle inom fastigheten, avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning.

1.15.1.2 Fastighetsinventarier

Med fastighetsinventarier avses

- egendom (även byggnadsmaterial) för fastighetens underhåll, skötsel och förvaltning, dock inte trafikförsäkringspliktiga motordrivna fordon (motorfordon, traktor, terrängmotorfordon och trafikförsäkringspliktiga motorredskap) och släpfordon till dessa.

Anmärkning: Här avses även kontorsinventarier för kontorsverksamhet för fastighetens förvaltning. Bedrivs verksamheten i förhyrda lokaler räknas även fast inredning bekostad av försäkringstagaren till begreppet kontorsinventarier.

- inventarier som fastighetsägaren anskaffat till lägenhets- eller lokalinnehavarnas gemensamma bruk, även om äganderätten överlåtits till en av lägenhets- eller lokalinnehavarna bildad förening.

-

1.15.1.3 Trädgård, tomt och markanläggningar

Med trädgård, tomt och markanläggningar avses tomtmark med växtlighet, asfaltbeläggning, staket, stängsel, flaggstång och annan anordning för stadigvarande bruk inom fastigheten (ex vis utomhusbelysning, uttag för motorvärmare, parkeringsautomat, skulpturer, lekplatsutrustning, brygga), dock inte brunn och vattentäkt.

Anmärkning: Särskilt avtal fordras för viss egendom, se 1.5.1.1 (Tilläggsavtal fordras).

1.15.1.4 Värmekulvert

Med värmekulvert avses ett i mark utanför byggnad anlagt ledningssystem - innefattande rörledningar, värmeisolering och skyddshölje – för distribution av värme och varmvatten samt till sådant ledningssystem hörande kulvertkammare med utrustning.

Till värmekulvert räknas inte under- eller abonnentcentraler eller därtill hörande utrustning.

1.15.1.7 Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser

Med ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser avses

- originalritningar och andra originalhandlingar (t ex manuskript, bokföringsböcker, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm) samt tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande
- den information som finns på datamedia
- användarlicenser för programvara, varmed förstås användarlicens inkl. kodfunktion (hårdvaru- eller mjukvarulås) innebärande rätt att, enligt användaravtal, använda leverantörs/konstruktörs programvara.

-

1.15.1.8 Pengar, värdehandlingar och värdebevis

Med pengar och värdehandlingar avses

- pengar och gällande frimärken
- aktier, obligationer, kuponger, inlösta lottsedlar, växlar, checkar, och andra fordringsbevis eller värdebevis t.ex färd- inträdesbiljetter, månads- och årskort, telefonkort samt förköpshäften.

Som värdebevis avses inte bank- eller kreditkort.

1.15.1.10 Arbetstagares egendom

Med arbetstagares egendom avses arbetstagares

- personliga lösegendom, dock inte*) pengar och värdehandlingar
- egendom som, enligt gällande kollektivavtal vid skada skall ersättas av arbetsgivaren.

Anmärkning:

Hit hänförs även personlig lösegendom som tillhör förtroendevald, elev samt barn i förskoleverksamhet.

1.15.2 Fullvärde-, Helvärde och Förstarisk försäkring

Vilken egendom som är fullvärde-, helvärde- eller förstariskförsäkrad framgår av 1.5 (Försäkrad egendom) respektive försäkringsbrevet.

Fullvärdeförsäkring

Vid fullvärdeförsäkring ersätts - med beaktande av skadevärderings och ersättningsreglerna enligt 1.10 resp 1.11 samt övriga villkorsbestämmelser - uppkommen skada fullt ut.

Vid fullvärdeförsäkring anges som regel inget försäkringsbelopp.

Vid fullvärdeförsäkrad *) byggnad beräknas kalkylbeloppet (fullvärdebeloppet) enligt en av Försäkringsgivarens godkänd värderingsmetod.

Helvärdeförsäkring

Vid helvärdeförsäkring ersätts - med beaktande av skadevärderings och ersättningsreglerna enligt 1.10 resp 1.11 samt övriga villkorsbestämmelser - uppkommen egendomsskada intill försäkringsbeloppet. Föreligger inte full försäkring tillämpas reglerna om underförsäkring såväl vid delskada som totalskada (se 1.15.3).

För att full försäkring skall föreligga vid helvärdeförsäkring skall försäkringsbeloppet för

- *)byggnad motsvara byggnadens *)nyanskaffningsvärde

Förstariskförsäkring

Vid förstariskförsäkring ersätts - med beaktande av skadevärderings och ersättningsreglerna enligt 1.10 resp 1.11 samt övriga villkorsbestämmelser - uppkommen skada, inklusive räddnings- och röjningskostnader (se 1.8.1 och 1.8.2) intill försäkringsbeloppet.

Reducering pga underförsäkring kan förekomma i vissa fall (se 1.15.3).

Försäkringsbeloppet är vid förstariskförsäkring ett avtalat belopp som är lägre än egendomens *)nyanskaffningsvärde.

1.15.3 Underförsäkring och påföljd

Underförsäkring föreligger vid

- *)helvärdeförsäkring då försäkringsbeloppet är för lågt i förhållande till *)nyanskaffningsvärdet
- *)förstariskförsäkring i de fall försäkringsbeloppet utgör viss del av egendomens värde (helvärde) och detta värde är för lågt i förhållande till *)nyanskaffningsvärdet. Är helvärdet framtaget enligt av Försäkringsgivaren godkänd värderingsmetod, tillämpas inte påföljdsbestämmelsen.

Påföljd

Föreligger underförsäkring reduceras skadeersättningen proportionellt emot förhållandet mellan angivet försäkringsbelopp och *)nyanskaffningsvärdet respektive det belopp som för ifrågavarande försäkringsform skall upptas som försäkringsbelopp (se 1.15.2 ovan).

Vid räddnings- och röjningskostnader samt restvärdeskydd (se 1.8) görs motsvarande reducering vid underförsäkring.

1.15.4 Återställande

Återställande innebär för *)byggnad reparation eller återuppförande på samma grund av samma eller lika ändamålsenlig byggnad för samma eller liknande ändamål

1.15.5 Värdering

Nyanskaffningsvärde

Nyanskaffningsvärde vid viss tidpunkt innebär för *)byggnad den kostnad som skulle ha uppkommit, om byggnaden färdigställts som ny vid denna tidpunkt. I värdet skall inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden skall kunna tas i bruk

Tekniskt värde

Tekniskt värde vid viss tidpunkt är *)nyanskaffningsvärdet vid tidpunkten med avdrag för ålder, slitage och omodernitet*.

*Med avdrag för omodernitet avses även den värdeminskning som beror t ex på minskad användbarhet, nya produkter och ny teknik.

Ekonomiskt värde

Med ekonomiskt värde avses egendomens marknadsvärde, dvs sannolika priset för egendomen vid en normal försäljning, eller, om marknadsvärdet inte kan fastställas, det värde som med beaktande av avkastningsförväntningar och andra värdepåverkande faktorer, t ex ålder, slitage, omodernitet, belägenhet eller användbarhet, sannolikt skulle utgöra marknadsvärdet på egendomen.

1.15.6 Övrigt

Arbetsområde

Med arbetsområde avses det område - samt därtill hörande tillfällig upplagsplats - som försäkrad disponerar vid utförande av entreprenad-, installations-, montage- eller reparationsarbete i samband med *)byggnads- eller *)montageverksamhet. Till arbetsområde räknas inte den försäkrades ordinarie, permanenta arbetsplatser, t ex kontor, verkstäder, förråd, grustag eller stenkross.

Basbelopp

Med basbelopp avses här prisbasbeloppet d.v.s. det belopp som fastställs enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och som gällde för januari månad det år skadan inträffade.

Byggherre

Med *)byggherre avses ägare eller brukare av fastighet för vars räkning entreprenad utförs.

Byggnadsklasser

BYGGNADSKLASS 1

Byggnad enligt klass 1 är byggnad som har alla byggnadsdelar (ytterväggar, stomme, tak, mellanbotten) av sten eller betong, eller byggnad som har två eller flera mellanbottnar och alla av sten eller betong, oavsett utförande av ytterväggar, stomme och tak.

BYGGNADSKLASS 2

Byggnad enligt klass 2 är byggnad som har alla ytterväggar av sten, eller betong men där byggnadssättet i övrigt avviker från byggnadsklass 1 ovan och innehåller byggnadsdelar (stomme, tak, mellanbotten) av stål, limträ, plåt, trä eller plast.

BYGGNADSKLASS 3

Byggnad enligt klass 3 är byggnad som har yttervägg av trä eller plast och där även övriga byggnadsdelar (stomme, tak, mellanbotten) till övervägande delar är av trä eller plast.

Byggnadsverksamhet,

Med byggnadsverksamhet avses husbyggnads- och anläggningsverksamhet, schaktning och andra grundarbeten. Till husbyggnadsverksamhet räknas även installation och montering av fast inredning och annat som är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden - exempelvis hiss och fläktsystem - och som enligt reglerna i Kap 2 § 2 jordabalken hör till byggnad. Hit räknas dock inte sådan verksamhet som är att hänföra till *)montageverksamhet.

Datavirus

Med datavirus avses att ett program eller ett antal instruktioner kopierar sig själv (smittar) till andra existerande program och filer (där det inte hör hemma) i avsikt att åstadkomma oönskade effekter.

Datainformation

Med datainformation avses information som lagras på *)datamedia.

Datamedia

Med datamedia avses det fysiska underlaget på vilket *)datainformation registreras eller lagras (databärare).

Dator

Med dator avses här apparat för databehandling, som enligt i förhand fastställt program kan utföra omfattande beräkningar, med tillhörande in och utenheter t. ex bildskärm, tangentbord, mus, skrivare, CD-läsare, scanners, modem, datavideoprojektor (PC-kanon), digitaliseringsbord, nätverkskablage och nätverksutrustning.

Bärbar dator är en persondator, som är avsedd för mobilt användande, inkluderande bildskärm och tangentbord. Som bärbar dator räknas även handdatorer.

Försäkringsställe

Med försäkringsställe avses den gatuadress eller fastighetsbeteckning som anges i försäkringsbrevet där verksamhet bedrivs.

Försäkringslokal

Med försäkringslokal anses samtliga lokaler som direkt ansluter till varandra och som disponeras av försäkringstagaren för den försäkrade verksamheten.

Om försäkringstagaren disponerar hela byggnaden anses hela byggnaden som försäkringslokal.

Förvaringsplats

Med förvaringsplats avses här upplag under bar himmel eller byggnad.

Godkänd låsenhet

Med godkänd låsenhet avses av försäkringsbolagen godkänt dörrlås med slutbleck eller godkänt hänglås med beslag vilka är upptagna i Svenska Stöldskyddsföreningens Säkerhetsguide.

Godkänt värdeskåp

Med godkänt värdeskåp avses här värdeförvaringsenhet - enhet för skydd av pengar, värdeföremål och värdehandlingar mot inbrott – som efter provning enligt

- svensk standard SS 3000 uppnår minst 60 skyddsvärdepoäng
- svensk standard SS 3150 uppnår minst 40 skyddsvärdepoäng
- europeisk standard SS - EN 1143-1 uppfyller kraven för Grade II.

- LPS 1183 utgåva 3 och 4 uppfyller kraven för Grade II.
Värdeförvaringsenheten skall vara varaktigt märkt med typ, skyddsvärdepoäng, "Grade", tillverkningsår och tillverkningsnummer.

Inkrypningsningsytor

Med inkrypningskydd avses skyddsanordning för öppning i omslutskydd (vägg, golv och tak) som syftar till att försvåra för obehörig att ta sig in genom öppningen, t ex stålgaller.

Installation

Med installation avses system eller anordning med anslutna föremål, t ex värmepanna, cirkulationspump, expansionskärl, värmeväxlare, kyl eller frysanläggning, antennanläggning, sopsuganläggning, hiss, ledningssystem för kallvatten, varmvatten, värme, avlopp, ventilation, gas, elektricitet eller liknande. Med *)installation avses dock inte dräneringssystem.

Kavitation

Kavitation innebär uppkomst av hålrum, blåsor, i hastigt strömmande vätska, när vätsketrycket lokalt sjunker till ett värde nära vätskans ångtryck vid ifrågavarande temperatur. De invid materialytan uppkomna hålrummen kan störta samman under slagverkan, t ex vid propellrar, vattenturbiner, rörförträngningar.

Två huvudtyper av kavitationsangrepp kan särskiljas, nämligen

- kavitationserosion, varvid angreppet är enbart mekaniskt
- kavitationskorrosion, varvid angreppet utgörs av samtidig korrosion och kavitationserosion.

Korrosion

Definieras av Tekniska Nomenklaturcentralen som "angrepp på ett material genom kemisk eller elektrokemisk reaktion med omgivande medium".

Kemisk korrosion förekommer i torr miljö, t ex i torra gaser eller i vattenfria organiska vätskor. I närvaro av vatten sker korrosion genom elektrokemiska reaktioner.

Montageverksamhet

Med montageverksamhet avses montage eller installation av maskiner och annan utrustning för industriell verksamhet som tillförts fastighet som helt eller delvis inrättats för detta ändamål och som enligt reglerna i Kap 2 § 3 jordabalken hör till fastighet. Montage eller installation av maskiner och annan mekanisk eller elektrisk utrustning än sådan som avses i Kap2 § 2-3 jordabalken hänförs också till montageverksamhet.

Tätskikt

Tätskikt utgörs av tråd- eller kemsvetsad golv- och väggmatta eller keramiska plattor tillsammans med bakomliggande tätskiktsprodukt.

Terrorism/ terrorhandling

Med terrorhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där skadan uppstår och som framstår att vara utförd i syfte att

- allvarligt skrämma en befolkning
- otillbörligen tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra en viss åtgärd eller

- allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

Värmepump

Med värmepump avses utrustning vars uppgift är att tillvarata värme som komfortkyl upptas genom förångning av ett köldmedium och avges genom kondensering.

Vid komfortkyla är processen densamma men syftet är att producera kyla.

AVBROTTS-, HYRESFÖRLUST- OCH EXTRAKOSTNADSFÖRSÄKRING

2 Avbrotts-, Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring

2.2 Hyresförlustförsäkring

2.2.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren såsom ägare av försäkrad *)byggnad.

2.2.2 När försäkringen gäller

Ersättning lämnas för hyresförlust samt räddnings- och extrakostnader (se 2.2.8 nedan), som är en följd av under försäkringstiden inträffad skada enligt 2.2.7.1 (Hyresförlust), under den tid som med hänsyn till omständigheterna är nödvändig för att återställa byggnaden, dock längst under två år från skadedagen.

2.2.6 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från skadebeloppet, beräknat enligt 2.2.10 (Skadevärderingsregler) med tillägg av räddnings- och extrakostnader (se 2.2.8.nedan), ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Hyresförlustförsäkringen gäller med samma självrisk som avtalats för Egendomsförsäkringen (Kap 1). Vid samtidig egendoms- och hyresförlustskada tillämpas en självrisk.

2.2.7 Försäkrade skadehändelser

2.2.7.1 Hyresförlust

Om försäkrad *)byggnad blir helt eller delvis oanvändbar på grund av sådan ersättningsbar egendomsskada enligt Kap 1 (Egendomsförsäkring) som omfattas av försäkringen ersätts också den därigenom uppkomna hyresförlusten. Gör hyresgäst bruk av sin rätt enligt lag att med anledning av skadan säga upp hyresavtalet före hyrestidens utgång och kan lägenheten sedan den reparerats inte uthyras för den återstående tiden, ersätts hyresförlust även för denna tid. Ersättning på grund härav lämnas dock för högst tre månader.

Undantag

Allmänna undantag enligt 1.7.0 i Kap 1 gäller även för hyresförlustförsäkringen, dock vad avser leverantörsgaranti endast till den del skadan omfattas av leverantörsgarantin.

2.2.8 Räddnings- och extrakostnader

2.2.8.1 Räddningskostnad

Vid skada som omfattas av hyresförlustförsäkringen enligt 2.2.7.1 ovan, lämnas ersättning för utgift (räddningskostnad) för sådan åtgärd som försäkrad är skyldig att omedelbart vidtaga enligt 10.6 i Kap 1 för att försöka begränsa skada som redan inträffat eller avvärja skada som kan befaras inträffa. Sådana utgifter skall avse lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla verksamheten.

Mer omfattande räddningsåtgärder skall alltid vidtas i samråd med Försäkringsgivaren.

Räddningskostnaderna ersätts med högst det belopp varmed åtgärderna minskat förlusten.

2.2.8.2 Extrakostnader

Vid varje skada som omfattas av hyresförlustförsäkringen enligt 2.2.7.1, ersätts vid varje skadetillfälle, utöver räddningskostnader enligt ovan, även skäliga merkostnader för att upprätthålla verksamheten intill 10 basbelopp.

2.2.9 Säkerhetsföreskrifter

Utöver i 1.9 (i Kap 1) angivna säkerhetsföreskrifter gäller även annan i försäkringsbrevet angiven föreskrift. Beträffande minskning eller bortfall av ersättning, om säkerhetsföreskrift inte iakttagits, se 1.9.0.1 i Kap 1.

2.2.10 Skadevärderingsregler

För uthyrd lägenhet eller lokal beräknas hyresförlusten till skillnaden mellan å ena sidan den nedsättning i hyran, som hyresgästen enligt lag kan kräva, och å andra sidan minskade kostnader för uppvärmning, belysning m m samt ränta på ersättning för egendomsskada.

För sådan del av byggnaden, som försäkringstagaren själv använder, beräknas hyresförlusten som om den varit uthyrd mot skälig hyra.

För bostadsrättslägenhet beräknas hyresförlusten på motsvarande sätt med utgångspunkt från den nedsättning av årsavgiften som kan krävas, enligt lag.

2.2.11 Ersättningsregler

Försäkringen skall inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast ersättning för genom egendomsskadan uppkommen hyresförlust.

Om ersättning skall minskas enligt 1.10 (Skadevärderingsregler) och 1.11 (Ersättningsregler) i Kap 1, skall ersättningen för hyresförlust minskas i motsvarande grad.

Vid förstariskförsäkrad byggnad begränsas ersättning för hyresförlust till 30 % av förstariskbeloppet.

2.2.11.1 Högsta ersättning

Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet är begränsad vid vissa skadehändelser

- ras, jordskalv och vulkanutbrott enligt 1.7.1.9 i Kap 1
- skadegörelse utan samband med inbrott enligt 1.7.3.2 i Kap 1
- maskinförsäkring för byggnad i samband med montering och demontering enligt 1.7.7 i Kap 1

2.2.11.2 Tidpunkt för betalning av ersättning och räntebestämmelser

Ersättning skall betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 1.12 (Skaderegleringsbestämmelser) i Kap 1. Om polisutredning av betydelse för den försäkrades rätt till ersättning inletts äger Försäkringsgivaren rätt att avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas skall ersättning betalas senast en månad efter det att Försäkringsgivaren erhållit utredningen eller värderingen. För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än 1 procent av basbeloppet.

Utöver ovan angiven ränta har försäkringstagaren inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

ANSVARSFÖRSÄKRING

3 Ansvarsförsäkring

3.1 Försäkrade personer och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för försäkringstagaren såsom ägare eller tomträttsinnehavare samt för skötsel och service av den försäkrade fastigheten.

Byggnads- och anläggningsarbeten utförda på den försäkrade fastigheten omfattas av försäkringen (se dock 3.7.10.3).

3.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

Vid serieskada* gäller försäkringen även för efterföljande skador i serien om första skadan i serien inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

Denna utvidgning gäller dock endast skador som inträffar inom sex år från den första skadan i serien.

Med serieskada avses flera skador av samma typ som orsakas av liknande fel, defekter eller säkerhetsbrister hos en eller flera produkter.

3.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom Norden om inte annat anges i försäkringsbrevet.

Vid försäljnings- och inköpsresor samt vid deltagande i konferenser och mässor gäller dock försäkringen för skada som inträffar i hela världen.

3.5 Försäkringsbelopp

Försäkringsgivarens åtagande att betala skadestånd, utrednings-*, förhandlings-*, rättegångs-, skiljemanna- och räddningskostnader är vid varje skada begränsat till i detta kapitel nedan angivna belopp.

* Här avses enbart utrednings- och förhandlingskostnader för arbete som utförs av annan än Försäkringsgivarens personal.

Ersättningen är vid serieskada begränsad till ett försäkringsbelopp, nämligen det för en skada angivna försäkringsbeloppet som gäller då den första skadan inträffade.

3.5.1 Person- och sakskada

Försäkringsbeloppet anges i försäkringsbrevet och gäller sammanlagt för person- och sakskada.

För samtliga skador som inträffar under försäkringstiden är ersättningen begränsad till det dubbla försäkringsbeloppet.

3.5.4 Egendom under lyft eller transport

Vid skada på egendom som försäkrad, eller för hans räkning annan person, lyfter eller transporterar och som inte är undantagen enligt 3.7.10.10, begränsas ersättningen till 200 000 kronor per skada, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

3.5.5 Dataregisteransvar

Vid ekonomisk och ideell skadeståndsskyldighet för dataregisteransvarig begränsas ersättningen till 2 Mkr per skada.

3.5.7 Avfallshantering

Vid skada genom återvinning, sortering, mottagning, omlastning, mellanlagring, deponering, uppläggning, destruktion, förbränning eller annan behandling av avfall är ersättningen begränsad till 5 Mkr per skada och år.

3.6 Självrisk

Av sammanlagda kostnader för skadestånd, utredning*, förhandling*, rättegång, skiljemannaförfarande och räddningsåtgärd har den försäkrade att såsom självrisk vid varje skada svara för 20 % av basbeloppet.

Avtal kan träffas om annan självrisk, som då anges i försäkringsbrevet.

Den försäkrade skall vid varje skada erlägga en självrisk som är 0,2 basbelopp och avräknas mot sammanlagda ersättningsbara kostnader och ersättningsbart skadestånd.

Om avtal träffats om annan självrisk anges detta i försäkringsbrevet.

Självrisken är dock alltid lägst

- 10 % av skadebeloppet vid sakskada orsakad av sprängning, dock lägst 0,5 och högst 2 basbelopp
- 30 % av skadebeloppet vid sakskada som uppkommit i samband med svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning, dock lägst 1 och högst 10 basbelopp

Vid serieskada* har den försäkrade att svara endast för en självrisk och då den som gäller vid den tidpunkt då första skadan i serien inträffar och försäkringen är i kraft.

Självriskbelopp som uttrycks i basbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

3.7 Försäkringens omfattning

3.7.1 Försäkringsgivarens åtagande

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler och enligt allmänna leveransbestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde, om dessa avtalats, men gäller inte för ersättningsskyldighet enligt åtagande härutöver.

Framställs mot försäkrad krav på skadestånd som kan omfattas av försäkringen och som överstiger tillämplig självrisk åtar sig Försäkringsgivaren gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra försäkrads talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som försäkrad åsamkas eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
- betala det skadestånd som överstiger tillämplig självrisk och som den försäkrade är skyldig att utge.

Försäkringen omfattar kostnader för skäliga räddningsåtgärder för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som kan omfattas av försäkringen under förutsättning att det inte skäligen hade kunnat begäras att den försäkrade tidigare skulle ha vidtagit åtgärder för att förhindra skadan.

3.7.2 Person- och sakskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för person- och sakskada.

Om försäkringen inte omfattar viss skada på egendom eller viss personskada omfattar försäkringen inte heller förmögenhetsskada till följd av den undantagna skadan.

Försäkringen omfattar inte ren förmögenhetsskada (se dock 3.7.4), med vilket förstås ekonomisk skada som uppkommit utan samband med att någon lider person- eller sakskada.

3.7.2.1 Byggherreansvar

Vid skada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av *)byggherre enligt miljöskadelagen eller i övrigt enligt grannelagsrättsliga regler gäller försäkringen för

- personskada
- skada på egendom i samband med underhållsarbeten eller reparation, dock inte vid grundläggningsarbeten och inte heller vid ny-, till- eller ombyggnadsarbeten på försäkrad fastighet.

3.7.4 Ekonomisk och ideell skada vid dataregisteransvar

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för ekonomisk och ideell skada som den försäkrade i egenskap av registeransvarig kan åläggas enligt 48 § personuppgiftslagen (PUL).

3.7.10 Undantag

Vad försäkringen inte gäller för.

3.7.10.1 Uppsåt, risktagande och kända omständigheter

Försäkringen gäller inte för skada som till någon del orsakats med uppsåt av den försäkrades företagsledning eller arbetsledning.

Försäkringen gäller inte heller för skada som uppkommer under sådana omständigheter, att det för den försäkrades företagsledning eller arbetsledning borde ha stått klart att skada med stor sannolikhet skulle komma att inträffa och som de skäligen hade kunnat förhindra.

3.7.10.3 Ansvar för byggherre och entreprenör

Försäkringen gäller inte för sakskada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av byggherre eller entreprenör enligt miljöbalken eller andra grannelagsrättsliga regler eller motsvarande kontraktsrättsliga bestämmelser vid byggnads-, anläggnings- och installationsarbeten.

Med byggherre avses ägare eller brukare av fastighet för vars räkning entreprenad utförs.

Utan inskränkning av 3.7.10.6 tillämpas dock inte undantaget vid skada som den försäkrade är skadeståndsskyldig för i egenskap av byggherre i samband med reparations- eller underhållsarbeten.

3.7.10.4 Fastighetsansvar

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av ägare av fastighet eller innehavare av tomträtt.

Undantaget tillämpas dock inte om försäkringen är avsedd att gälla för den försäkrade i dennes egenskap av ägare, brukare eller tomträttshavare av försäkrad fastighet som anges i försäkringsbrevet.

3.7.10.5 Atomskada

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess.

3.7.10.6 Miljöskada

Försäkringen gäller inte för skada genom

- förorening av eller annan inverkan på vattendrag, sjöar eller andra vattenområden, grundvatten, luft samt mark, byggnad, anläggning eller anordning
- ändring av grundvattennivån
- buller, skakning, värme, lukt, ljus
- fukt eller kondens
- annan liknande störning.

Undantaget avser inte skada som beror på

- att fel - dock ej fel i planering eller konstruktion eller val av arbetsmetod - tillfälligt begås vid användning, service eller underhåll av byggnad, anläggning eller anordning
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommer på byggnad, anläggning eller anordning
- skada som är ersättningsbar enligt 3.7.2.1 (Byggherreansvar) ovan allt under förutsättning att lag, författning eller myndighets föreskrift inte medvetet åsidosatts.

3.7.10.7 Nederbördsskada

Försäkringen gäller inte för skada på grund av översvämning som helt eller till någon del orsakats av nederbörd eller snösmältning såvida inte skadan beror på

- att fel tillfälligt begåtts
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommit på byggnad, anläggning eller anordning.

3.7.10.8 Trafikansvar

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade - eller någon för vilken han svarar - är ansvarig för i egenskap av ägare, brukare eller förare av

- motordrivet fordon till den del skadan omfattas av trafikskadelagen eller hade omfattats av trafikförsäkring, om sådan hade tecknats med sedvanliga försäkringsbelopp och villkor som tillhandahålls i det land där skadan inträffat eller i det land där fordonet är registrerat. För skada som inträffar med tillfälligt hyrt motordrivet fordon, dvs fordon som vare sig ägs eller leasas av den försäkrade, gäller försäkringen dock till den del skadan inte kan betalas av trafikförsäkring eller annan försäkring
- motordrivet fordon när det används för tävling, träning, övningskörning, uppvisning eller liknande ändamål inom inhägnat tävlingsområde.
- skepp och båtar såvitt gäller sakskada till följd av kollision med fasta eller flytande föremål, kassuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk eller bogserande föremål.

Försäkringen gäller inte heller för skada orsakad av

- luftfartyg, flygplansprodukter, svävare eller hydrokopter
- flygledning.

3.7.10.10 Skada på egendom som hyrs, transporteras m m

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller annan för hans räkning

- hyr, leasar, lånar eller nyttjar"
- på grund av särskilt åtagande därom transporterar, lyfter eller förvarar
- uppför eller nedmonterar såvitt gäller byggnader eller broar.

3.7.10.11 Egen egendom

Försäkringen gäller inte för skada på försäkrads egen egendom.

Krav mellan försäkrade

Skada som de försäkrade orsakar varandra ersätts inte, om inte detta särskilt framgår av försäkringsbrevet.

3.7.10.13 Arbetsskador

Försäkringen gäller inte för arbetsskador som helt eller delvis kan ersättas genom arbetsskadeförsäkring, socialförsäkring, annan gällande försäkring eller ersättningsform. Dock gäller försäkringen om regress kan utövas.

3.7.10.19 Serieskada

Försäkringen gäller inte för serieskada om första skadan i serien inträffat före försäkringstiden.

3.7.10.21 Böter, viten och straffskadestånd (punitive damages)

Försäkringen gäller inte för böter och viten eller för straffskadestånd eller annan liknande ersättning med karaktär av (punitiv damages) straffskadestånd.

3.7.10.23 Asbest m m

Försäkringen gäller inte för skador som direkt eller indirekt orsakats av eller har samband med asbest, formaldehyd, PCB (Polykloreradebifenyl), EMF (Elektromagnetiska fält) eller tobak.

3.7.10.24 Krig eller upplopp

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplopp.

3.7.10.25 Tidsrelaterad störning i datorfunktion

Försäkringen gäller inte för skada, kostnad, skadeståndsskyldighet, eller annat ansvar som direkt eller indirekt orsakats av eller har samband med tidsrelaterad störning i datorfunktion.

För egendoms- och avbrottsförsäkring tillämpas inte detta undantag vid skadehändelserna brand (eld som kommit lös) eller explosion.

Anmärkning 1:

Med tidsrelaterad störning i datorfunktion avses fel eller störning som innebär att datorfunktion i samband med

- viss tidpunkt eller övergång från en tidpunkt till en annan
- viss tidsperiod eller övergång från en tidsperiod till en annan eller

- visst kalenderdatum eller övergång från ett datum till ett annat helt eller delvis upphör att fungera eller upphör att lämna data eller annan information på det sätt eller det slag som är avsett eller förväntat med hänsyn till datorfunktionens ändamål.

Anmärkning 2:

Med datorfunktion avses hårdvara och mjukvara i dator eller mikroprocessor, eller annan komponent eller funktion i enhet för elektronisk behandling av data, inklusive så kallade inbäddade system.

3.7.10.27 Läkemedel

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av

- preventivmedel
- diethylstilboesterol (DES)
- oxychinolin
- vacciner
- kemiska abortframkallande preparat, eller
- silikonbaserade implantat.
-

3.7.10.28 HIV/AIDS

Försäkringen gäller inte för skada som orsakats av HIV eller därav föranledda sjukdomar, t ex AIDS.

3.7.10.29 Terrorism

Försäkringen gäller inte skadeståndsansvaret om skadan helt eller delvis orsakats av terrorhandling.

Anm.

Med terrorhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där skadan uppstår och som framstår att vara i syfte att

- allvarligt skrämja en befolkning
- otillbörligen tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra en viss åtgärd
- allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

3.12 Skaderegleringsbestämmelser

3.12.1 Anmälan om skada och ersättningskrav

Den försäkrade skall omedelbart anmäla skadeståndskrav eller händelse som kan leda till skadeståndskrav mot denne och som kan leda till ersättningskrav mot Försäkringsgivaren. Försummas anmälningsplikten och kan det antas att detta varit till men för Försäkringsgivaren, är Försäkringsgivaren helt eller i skälig utsträckning fritt från sina åtaganden i fråga om försäkringsfallet.

3.12.2 Skyldighet att lämna upplysning

Den försäkrade och försäkringstagaren är skyldig att utan dröjsmål och utan ersättning lämna Försäkringsgivaren handlingar och andra upplysningar som kan vara av betydelse för skadeutredning. Om den försäkrade svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning, skall försäkringsersättningen som regel bortfalla.

3.12.3 Skyldighet att utreda, vittna m m

Den försäkrade och försäkringstagaren är skyldig att utan ersättning verkställa sådana utredningar som är av betydelse för bedömning av skadefallet och den försäkrades ansvarighet och som kan genomföras inom deras verksamhet. Den försäkrade och försäkringstagaren är även skyldig i händelse av rättegång utan ersättning tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos dem anställd personal.

3.12.5 Rättegång

Om talan aviseras eller väcks mot den försäkrade, skall det omedelbart anmälas till Försäkringsgivaren.

Försäkringsgivaren utser rättegångsombud och lämnar denne erforderliga anvisningar och instruktioner. Om den försäkrade inte accepterar det av Försäkringsgivaren utsedda rättegångsombudet kan en dom om ersättningsskyldighet inte åberopas mot Försäkringsgivaren och inte heller ersätts rättegångs- och skiljemannakostnader.

3.12.6 Uppgörelse i godo

Om den försäkrade utan Försäkringsgivarens tillåtelse medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningskrav eller utbetalar ersättning, är Försäkringsgivaren fritt från ansvarighet om inte kravet uppenbart var lagligen grundat.

Den försäkrade är - om Försäkringsgivaren så önskar - skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den skadelidande.

Har Försäkringsgivaren förklarat sig villigt att göra upp i godo med den skadeståndsberättigade är Försäkringsgivaren fritt från ytterligare åtaganden till följd av dennes skadeståndskrav.

Detsamma gäller för det fall att den försäkrades skadeståndsskyldighet fastställts genom tredsakdom.

3.12.7 Ansvarsbegränsning i avtal

Medför ansvarsbegränsning i avtal inskränkning i den försäkrades skadeståndsskyldighet och avstår den försäkrade från att åberopa ansvarsbegränsningen föreligger inte ersättningsskyldighet för Försäkringsgivaren.

3.12.8 Dröjsmålsränta

Försäkringsgivaren betalar inte den ränta som beror på den försäkrades eller försäkringstagarens dröjsmål att fullgöra vad som på honom ankommer enligt 3.12.

3.12.9 Mervärdeskatt

Mervärdeskatt som skall betalas av den försäkrade utgör ingen skada som omfattas av försäkringen, till den del den försäkrade har möjlighet till avdrag för beloppet enligt tillämpliga skatteregler.

OLJESKADEFÖRSÄKRING

4.7 Oljeskedeförsäkring

4.7.2 Oljeskedeförsäkring - Fastighet

Med tillämpning av övriga villkorsbestämmelser gäller för denna försäkring följande:

Omfattning

Försäkringen gäller för skada genom oförutsedd utströmning av olja* på

- egen egendom enligt 1.5 (Försäkrad egendom) i Kap 1
- tredje man tillhörig egendom och dennes förmögenhetsförlust till följd härav, dock enbart vid utströmning av olja* från oljetank**.

Innehåll i oljetank

Försäkringen gäller dessutom för plötslig och oförutsedd förlust, förstöring eller förorening av den olja* som rinner ut från eller finns i oljetank** och som inte omfattas av skadehändelserna enligt 1.7.1 (Brandförsäkring).

Anmärkningar:

*) Med olja förstås här även annan brandfarlig vätska enligt förordningen om brandfarliga varor.

***) Oljetank som är avsedd för försäkrad byggnads uppvärmning och som är belägen inom fastigheten (se 1.15.1.1 Byggnad i Kap 1).

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada i den mån annan är ersättningsskyldig härför. Undantaget tillämpas inte när denne icke kan fullgöra sin skyldighet och den försäkrade kan styrka detta.
- skada i den mån skadan
 - kan ersättas genom annan försäkring
 - ersätts enligt lagen angående ansvarighet för skada i följd av järnvägsdrift
 - ersätts enligt trafikskadelagen angående skada i följd av trafik med luftfartyg eller fordon då den försäkrade är ägare, brukare eller förare
- skada genom normalt och beräknligt spill
- skada som består i stöld.

Undantaget tillämpas inte om oljetankens påfyllnings- och tappanordningar samt andra öppningar är försedda med betryggande låsanordningar.

Högsta ersättning

Ersättningen vid varje skadetillfälle inberäknat Röjningskostnader (enligt 1.8.2 i Kap 1), är begränsad till högst 15 basbelopp.

4.13 Värmekulvertförsäkring

Med tillämpning av övriga villkorsbestämmelser gäller för denna försäkring följande:

Omfattning

Försäkringen omfattar *)värmekulvert, som angetts i försäkringsbrevet, och gäller för oförutsedd skada.

Som skada räknas dock inte

- skada som uppkommit genom att normal driftskontroll och normalt underhåll uppenbart eftersatts
- bristande funktion beroende på feldimensionering, otillfredställande inreglering eller liknande.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- genom sprängningsarbete
- som består i förlust av värmeenergi eller värmebärare
- som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering
- genom ras eller skred om skadan orsakats av sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete eller uppläggning av jord eller stenmassor eller gruvsdrift
- vatten- eller vågerosion
- på *)värmekulvert som inte är provad och godkänd i vedertagen ordning.

Högsta ersättning

Sammanlagd ersättningsskyldighet vid skada på *)värmekulvert och skada på övrig försäkrad egendom enligt 1.7.1.9 (Ras, jordskalv, vulkanutbrott eller dammgenombrott) i Kap 1 är begränsad till under 1.7.1.9 angiven högsta ersättning.

Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från skadebeloppet ett belopp som utgör den försäkrades självrisk. Självriskan är 5 % av skadebeloppet för varje år som förflutit sedan egendomen första gången togs i bruk, dock alltid lägst 7 200 kr och maximalt 80 % av skadebeloppet.

Skadevärderingsregler

Skadebeloppet beräknas till skälig reparationskostnad inklusive kostnad för lokalisering och friläggning av skadestället samt återställande efter reparation.

I skadebeloppet skall inte inräknas merkostnad som föranletts av reparation på övertid eller som uppkommit därigenom att transport skett på annat sätt än med sedvanligt transportmedel.

Den värdeminskning som föremålet efter reparation möjligen kan anses ha undergått genom skadan

skall inte inräknas.

Utökas i samband med reparationen skadats föremåls utrustning eller avkastningsförmåga, skall vid värderingen skälig hänsyn tas till detta.

OLYCKSFALLSFÖRSÄKRING

7.3 Olycksfallsförsäkring

7.3.2 Olycksfallsförsäkring

Försäkringen gäller för boende, besökare och förtroendevalda. Se vidare för boende "Försäkringens omfattning" nedan. m fl

7.3.2.5 Försäkringsbelopp

Försäkringsgivarens åtagande är vid varje skada begränsat till 10 basbelopp.

Denna begränsning gäller dessutom då flera personer skadas av samma orsak och vid samma tillfälle.

Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

7.3.2.7 Försäkringens omfattning

Försäkringen gäller, även om skadeståndsskyldighet inte föreligger, för personskada uppkommen genom olycksfall*) eller överfall**) och som drabbar

- boende och besökare till boende under vistelse i den försäkrade byggnadens allmänna utrymmen (inkl entrétrappor till byggnaden)
- boende och förtroendevalda under uppdrag för försäkringstagarens räkning eller vid sammankomst anordnad av försäkringstagaren.

Anmärkningar:

*) Med olycksfall avses här kroppsskada som person ofrivilligt drabbats av genom plötslig yttre händelse som inte är att hänföra till misshandel eller annat uppsåtligt våld från annan.

**) Med överfall avses här personskada genom misshandel eller annat uppsåtligt våld från person som den som omfattas av försäkringen ofrivilligt kommit i kontakt med.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada som

- omfattas av Kap 3 (Ansvarsförsäkring)
- ersätts genom TFA-försäkring (kollektiv avtalsgrundad trygghetsförsäkring vid arbetsskada)
- de som omfattas av försäkringen tillfogar varandra
- den försäkrade tillfogats då han varit påverkad av berusnings-, sömn eller narkotiska medel, såvida han inte kan visa att samband saknas mellan påverkan och skadan
- uppstått då den försäkrade utan skälig anledning utsatt sig för risken att skadas
- uppstått i samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag är straffbelagd

7.3.2.10 Skadevärdering- och ersättningsregler

Skada värderas som om försäkringstagaren varit skadeståndsskyldig och ersätts enligt skadeståndsrättsliga regler.

ALLMÄNNA AVTALSBESTÄMMELSER

10 Allmänna avtalsbestämmelser

10.1 Försäkringstiden och förnyelse av försäkringen

Försäkringstiden anges i försäkringsbrevet och är avtalstiden för försäkringen.

Tecknas försäkringen på begynnelse dagen räknas försäkringstiden från det klockslag då försäkringsavtalet ingås.

Vid försäkringstidens slut förnyas försäkringen automatiskt för en ny försäkringstid om ett år i sänder, om inte försäkringstagaren eller Försäkringsgivaren meddelar den andre senast 30 dagar före försäkringstidens slut att försäkringen inte skall förnyas.

Försäkrad som går i konkurs under försäkringstiden äger dock inte rätt att få försäkringen förnyad utan denna upphör, utan uppsägning, att gälla vid försäkringstidens slut.

Om högre premie eller ändrade villkor skall gälla för den nya försäkringen, skall Försäkringsgivaren meddela ändringarna senast i samband med premiefaktureringen.

Försäkringstagaren har därvid rätt att senast 14 dagar efter meddelandet, genom underrättelse till Försäkringsgivaren hindra förnyelse av försäkringen eller om förnyelse redan har skett, säga upp försäkringen till omedelbart upphörande.

10.2 Rätt att säga upp försäkringen under försäkringstiden

Försäkringsgivaren har rätt att vid dröjsmål med premiebetalningen säga upp försäkringen att upphöra 7 dagar efter uppsägningen.

Försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen om

- försäkringsbehovet helt eller till väsentlig del faller bort
- försäkringsgivaren väsentligen åsidosatt sina skyldigheter enligt försäkringsavtalet
- försäkringsgivaren ändrar försäkringsvillkoren under försäkringstiden.

Försäkringsgivaren har rätt att säga upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter uppsägning om

- försäkringstagaren eller den försäkrade har väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot Försäkringsgivaren såsom exempelvis att den försäkrade inte tillåter Försäkringsgivaren att besiktiga den försäkrade verksamheten eller försäkrad egendom, eller
- ett i villkoret angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som Försäkringsgivaren inte har tagit i beräkning såsom exempelvis att risken för skada ökar såsom anges i 10.5.1 (Upplyningsplikt) och 10.5.3 (Riskökning), eller försäkringen innehåller säkerhetsföreskrift som åsidosatts och kan antas åsidosättas i framtiden.

10.3 Premiebetalning

10.3.1 Första premie

Premien skall betalas i förskott.

Försäkringsgivarens ansvarighet inträder vid försäkringstidens början, även om premien ännu inte har betalats. Detta gäller dock endast under förutsättning att premien betalas inom 14 dagar efter det att Försäkringsgivaren skickat ut faktura.

Betalas inte premien inom 14 dagar efter utsändningen av faktura föreligger dröjsmål med premiebetalningen. Betalas premien senare men innan försäkringen sagts upp inträder Försäkringsgivarens ansvarighet först dagen efter betalningen.

10.3.2 Premie vid förnyat avtal

Premien för förnyad försäkring skall betalas senast på dess begynnelse dag.

Premien behöver dock inte betalas tidigare än 14 dagar efter det att Försäkringsgivaren skickat ut premiefaktura.

Försäkringen förnyas även om premien betalas senare, dock endast under förutsättning att betalningen sker inom en månad från senaste förfallodag för betalningen enligt föregående stycke. Försäkringsgivarens ansvarighet inträder i detta fall först dagen efter betalningen.

10.3.3 Tilläggspremie under försäkringstiden

För tilläggspremie på grund av ändring av försäkringen under försäkringstiden gäller vad som sägs i 10.3.1 (Första premie), varvid det som sägs om Försäkringsgivarens ansvarighet och uppsägning av försäkringen endast gäller ändringen.

10.3.4 Uppdelad premie

Har flera premieperioder avtalats, skall premien för varje period efter den första betalas senast på periodens första dag.

Premie som avser längre tid än 1 månad behöver dock inte betalas tidigare än 14 dagar efter det att Försäkringsgivaren avsant premieavi till försäkringstagaren.

10.4 Premieåterbetalning när försäkringsavtalet upphör i förtid

Om försäkringen efter försäkringstagarens uppsägning upphör att gälla skall Försäkringsgivaren återbetala det belopp som svarar mot den reduktion av premien som skulle ha gjorts om försäkringen från början bestämts att gälla för den kortare tiden.

Om försäkringen efter Försäkringsgivarens uppsägning upphör att gälla återbetalar Försäkringsgivaren oförbrukad del av premien.

Har skada/försäkringsfall inträffat anses premie för ett belopp motsvarande skadeersättningen vara förbrukad.

10.5 Upplyningsplikt och riskökning

10.5.1 Upplyningsplikt

Den som vill teckna en företagsförsäkring är skyldig att på Försäkringsgivarens begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkringen skall meddelas. Detsamma gäller om försäkringstagaren begär att få försäkringen utvidgad eller förnyad. Försäkringstagaren skall ge riktiga och fullständiga svar på Försäkringsgivarens frågor. Även utan förfrågan skall försäkringstagaren lämna uppgift om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen. Under försäkringstiden skall försäkringstagaren på begäran ge Försäkringsgivaren upplysningar om förhållanden som anges i första stycket.

En försäkringstagare som inser att Försäkringsgivaren tidigare har fått oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen är skyldig att utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

10.5.2 Åsidosättande av upplyningsplikt

Om försäkringstagaren vid fullgörande av sin upplyningsplikt enligt 10.5.1 har förfarit svikligt eller i strid mot tro och heder, är avtalet ogiltigt enligt vad som sägs i lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område och Försäkringsgivaren fritt från ansvar för försäkringsfall som inträffar därefter.

Har försäkringstagaren annars uppsåtligt eller av oaktsamhet eftersatt sin upplyningsplikt enligt 10.5.1 och kan Försäkringsgivaren visa att det inte skulle ha meddelat försäkring om upplyningsplikten hade fullgjorts, är Försäkringsgivaren fritt från ansvar för inträffade försäkringsfall.

Kan Försäkringsgivaren visa att det skulle ha meddelat försäkring mot högre premie eller i övrigt på andra villkor än som avtalats, är dess ansvar begränsat till vad som svarar mot den premie och de villkor i övrigt som har avtalats. Har Försäkringsgivaren inte tagit återförsäkring som annars skulle ha tecknats, skall ansvaret anpassas efter detta.

Ansvar kan inte falla bort eller begränsas enligt andra stycket, om Försäkringsgivaren när upplysningsplikten eftersattes insåg eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga eller ofullständiga.

Detsamma gäller om de oriktiga eller ofullständiga upplysningarna saknade eller senare har upphört att ha betydelse för avtalets innehåll.

10.5.3 Riskökning

Har risken för försäkringsfall ökat genom ändring av ett sådant förhållande som angetts i försäkringsavtalet eller som försäkringstagaren uppgett för Försäkringsgivaren i samband med avtalslutet och har den försäkrade vidtagit eller samtyckt till den åtgärd som medfört riskökningen, är bolaget helt eller delvis fritt från ansvar enligt vad som sägs i 10.5.1 och 10.5.3. Detsamma gäller om annars en sådan riskökning har förekommit och försäkringstagaren har försummat att anmäla detta enligt vad som föreskrivs i avtalet.

10.5.4 Upplysningsplikt och riskökning för annan än försäkringstagaren

Försäkrad är skyldig att lämna upplysningar i enlighet med 10.5.1 och 10.5.3.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade eftersätter sin upplysningskyldighet tillämpas 10.5.2 för försäkrad utan förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt.

10.6 Räddningsplikt

10.6.1 Räddningsplikt

Om skada inträffat eller kan befaras inträffa omedelbart, skall den försäkrade efter förmåga tillse att skadan begränsas eller avvärs och att eventuell rätt till ersättning från tredje man bevaras.

Om Försäkringsgivaren meddelar särskilda anvisningar för detta skall den försäkrade följa dessa.

Om annan än den försäkrade, på grund av avtal med denne, råder över möjlighet att vidta räddningsåtgärd enligt första stycket, ansvarar den försäkrade för att avtalsparten vidtar åtgärden.

Kostnad för räddningsåtgärd enligt ovan ersätts endast om och i den utsträckning som anges i övriga villkorsbestämmelser.

Den försäkrade är skyldig att på egen bekostnad återta, reparera, återställa, byta ut, ta bort eller dra in levererad produkt samt följa de föreskrifter som Försäkringsgivaren meddelar för att begränsa serieskada, oavsett kostnaderna härför.

10.6.2 Åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet inte uppfyllt räddningsplikten, minskas försäkringsersättningen i skäligen utsträckning eller lämnas ingen ersättning alls, beroende på vilken nackdel som detta kan antas ha lett till för Försäkringsgivaren.

Om den försäkrade inte uppfyller sin räddningsplikt enligt 10.6.1 sista stycket, är Försäkringsgivaren berättigad till avdrag på ersättningsbeloppet som svarar mot de kostnader som på grund härav uppstått.

10.7 Regress

I den mån Försäkringsgivaren har betalt skadeersättning eller kostnad enligt försäkringen övertar Försäkringsgivaren den försäkrades rätt till ersättning från annan som är skyldig att ersätta skadan eller kostnaden. När Försäkringsgivaren utkräver sådan rätt mot annan åtar sig Försäkringsgivaren att på begäran samtidigt framföra andra betalningskrav som den försäkrade kan ha mot denne på grund av skadan, om det kan ske utan olägenhet för Försäkringsgivaren.

Om den ersättningsskyldige är eller på grund av sitt ersättningsansvar blir insolvent, har den försäkrade företräde till ersättning för egna betalningskrav på grund av skadan.

Den försäkrade är skyldig att i Försäkringsgivarens intresse bevara sin rätt till ersättning från annan, vilket framgår av 10.6 (Räddningsplikt).

10.8 Återkrav

Har Försäkringsgivaren betalat ersättning på felaktig grund som beror på den försäkrade, är denne skyldig att genast återbetala beloppet jämte dröjsmålsränta enligt tillämplig svensk räntelag från dagen för utbetalningen.

10.9 Dubbelförsäkring

Är intresse som omfattas av denna försäkring försäkrat även genom annan försäkring och finns i den förbehåll vid dubbelförsäkring, gäller samma förbehåll även för denna försäkring. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i tillämplig svensk lag om försäkringsavtal.

10.10 Tvist om värdering

Vid tvist om värdet av skada på egendom eller om avbrottsförlust skall på begäran av part värderingen hänskjutas till avgörande enligt tillämplig svensk lag om skiljemän. Vardera parten utser en skiljeman, som skall vara opartisk och sakkunnig i den fråga tvisten gäller. Tredje skiljeman utses av de båda skiljemännen om annan överenskommelse inte träffas.

Tredje skiljemannens värde gäller, om det inte överstiger det högsta eller understiger det lägsta värde som någon av de två andra kommit till. I annat fall gäller det högsta respektive det lägsta av de belopp vartill de andra skiljemännen kommit.

Vid värderingen tillämpas villkorens värderingsregler. Parterna skall ges tillfälle att lägga fram den utredning de vill åberopa och närmare utveckla sin uppfattning. I skiljedomen skall anges hur värdet av skadan beräknats.

Skiljedomen skall meddelas senast sex månader efter den dag då tredje skiljemannen utsetts.

10.11 Kvittningsförbehåll

Försäkringsgivaren har rätt att infria sin ersättningsskyldighet gentemot försäkrad genom kvittning med fordran som Försäkringsgivaren kan ha mot annan försäkrad eller försäkringstagaren.

10.12 Force majeure

Försäkringsgivaren är vid tillämpning av försäkringen inte ansvarigt för skada som orsakas av Försäkringsgivaren på grund av lagbud, myndighetsåtgärd, krigshändelse, naturkatastrof, arbetskonflikt - även om Försäkringsgivaren är föremål för eller självt vidtar konfliktåtgärd - eller annan liknande omständighet. Om någon sådan omständighet hindrar Försäkringsgivaren från att fullgöra åtgärd enligt försäkringen, får åtgärden uppskjutas utan påföljd för Försäkringsgivaren tills hindret upphört.

10.13 Preskription

Den som har fordran på grund av försäkringen förlorar sin rätt om han inte framställer sitt anspråk till Försäkringsgivaren inom sex månader från det han fått kännedom om sin fordran.

Den som har fordran skall vidare, för att inte förlora sin rätt, väcka talan mot Försäkringsgivaren om anspråket inom tre år från det han fått kännedom om sin fordran, och i vart fall inom tio år från det att fordringen tidigast hade kunnat göras gällande. Har fordran anmälts i rätt tid enligt första stycket, får talan dock alltid väckas inom sex månader från det att Försäkringsgivaren har meddelat slutligt ställningstagande till anspråket.

Försäkringsgivaren kan vid slutligt ställningstagande till anspråk på grund av försäkringen, skriftligen förelägga den som har fordran att inom sex månader väcka talan mot Försäkringsgivaren angående beslutet. Försitts denna tid av den som har fordran, eller för han inte talan till dom, förlorar han sin rätt att få ändring av beslutet.

10.14 Tillämplig lag

För försäkringen gäller i övrigt tillämplig svensk lag om försäkringsavtal. Svensk rätt skall gälla för tolkning och tillämpning av försäkringsavtalet.

Tvist angående avtalet skall prövas av svensk domstol. Detta gäller även om tvisten avser skada som inträffar utomlands.

10.16 Dataundantag för Egendoms- och Avbrottsförsäkring

Försäkringen omfattar inte skada som består i förlust eller förändring av information på datamedia och heller inte kostnad eller förlust till följd av sådan händelse.

Försäkringen gäller dock om försäkringstagaren kan visa att kostnaden eller förlusten är en direkt följd av ersättningsbar fysisk skada på annan egendom.

10.17 Information

Personuppgiftslagen

Alla uppgifter om våra försäkringstagare behandlas konfidentiellt.

Uppgifterna, däribland personuppgifter, måste sparas för att Försäkringsgivaren ska kunna administrera försäkringsavtal, bedriva produktutveckling och skadeförebyggande forskning, upprätta försäkringsstatistik samt genomföra marknadsföring. Uppgifterna erhålls huvudsakligen från försäkringstagaren men kan kompletteras med uppgifter från offentliga register. Vissa uppgifter måste lämnas vidare till samarbetspartners för exempelvis skadereglering. Uppgifter som inte längre behövs raderas.

Försäkringstagare som önskar upplysning om vilka personuppgifter som finns kan efter skriftlig ansökan, som skall vara egenhändigt undertecknad och med angivande av försäkrings- eller personnummer, ställd till Nordeuropa Försäkring AB erhålla sådan information samt begära rättelse av felaktiga uppgifter.

Gemensamt skadeanmälningsregister

Försäkringsgivaren äger rätt att i ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR) registrera anmälda skador kopplade till denna försäkring. Personuppgiftsansvarig för det gemensamma skadeanmälningsregistret är Försäkringsförbundet.

10.18 Överlåtelse av egendom eller rörelse

Egendomsförsäkringar

Överlåter försäkringstagaren egendom eller rörelsen till annan genom försäljning eller på annat sätt gäller försäkringen från överlåtelsedagen i 7 dagar - under tiden försäkringen är i kraft.

Övriga försäkringar

För övriga försäkringar gäller försäkringen inte från överlåtelsedagen.

10.19 Undantag för terroristhandling genom biologiska eller kemiska ämnen

Försäkringen omfattar inte skada och därav föranledda följdskador som orsakats av *)terrorism och vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt har samband med spridning eller användning av biologiska eller kemiska ämnen.